# EL:POBLE:CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ SENSE PARTICIPACIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES: 4 pessetes trimestre
PAISOS D'UNIÓ POSTAL: 9 pessetes trimestre

ANY VI • Barcelona, dissabte, 24 de juliol de 1909 • NÚM. 1.704
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ AB UN VOLÚM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES 5'00 pessetes trimestre
BARCELONA: 1'50 pessetes al mes
Cts. 5

# CONTRA LA GUERRA

# L'aventura espanyola al Marroc

## Per l'eficacia de la protesta

La protesta contra la guerra's va extenent. A la veu de Barcelona, condemnant, irada, que s'enviin estols de joventut a terres d'Africa, com tristos remats conduits a estéril sacrifici, hi ha respost el poble madrileny, iniciant un veritable moviment de revolta. Fou formidable la protesta. La multitut no volia permetre que marxessin els trens, portadors de les tropes expedicionaries: enfilats dalt dels vagons, colocats en massa entre'ls riells, enfront de la màquina, els manifestants increpaven a les autoritats, maleint als promotors de la guerra. Y fou necessari arribar a la violencia inoída d'una càrrega a la baioneta, pera dispersar la multitut y el tren poderse posar en marxa.

Y no són Barcelona y Madrid solament a protestar. Saragossa, que ja llavors de les guerres colonials tingué un estol de mares heroiques, pera condemnar ardidament l'embarc de la joventut vers l'escorxador de Cuba y Filipines, ara s'agita contra aquesta aventura d'Africa, empresa únicament pera satisfer altes y ridícoles vanitats, pera defensar interessos d'una ínfima minoria de plutòcrates, pera complaure les personals ambicions d'una «camarilla» bèlica. Y Valencia, com Saragossa, remou també les seves masses populars, decididament hostils a la guerra. El dia que d'aquestes dues ciutats se fessin sortir tropes cap al Riff, els incidents ocorreguts a Madrid se reproduiran ab més intensitat, ab més violencia. Y la protesta s'anirà extenent per totes les terres hispàniques, alsantse en massa contra'l Govern y l'estat de coses que'ns vol conduir a la guerra, a una guerra estèril y costosa, que es un veritable salt en les tenebres, perquè ningú sab ab els enemics que hauriem de lluitar ni pot preveure lo que costaria sotmètrels.

Aquesta protesta que esclata en violentes foguerades a tot arreu, demostra que en el fons de la consciencia popular hi ha una viva indignació. Ja de bon comensament, el poble ha estat hostil a la guerra, perquè serva encara presents en la memoria totes les vergonyes, totes les ignominies del desastre colonial. Les entranyes populars encara sangnen d'aquell estéril sacrifici. Sense saber res del problema marroquí, sense conèixer res de les condicions d'aquell territori, instintivament el poble ha estat enemic de l'aventura marroquna. Y aixó per una raó ben fácil de compendre. El poble veu que'ls mateixos homes responsables d'aquell desastre, no va tenir la necessaria energia pera els que dirigeixen els quefers públics, en tots els ordes de les seves manifestacions diverses. Y si el poble, després del desastre, no tingué la necessaria energia pera aixecarse contra aquests homes y tot lo que aquests homes representen y sostenen; si no tingué la forsa pera revoltarse iradament contra tot aquell estat de coses productor de les ignominies colonials y ferne una definitiva escombrada, té suficient clarividencia pera compendre que sempre unes mateixes causes produeixen els mateixos efectes, y que, conduits pels mateixos directors, tornariem a caure en les mateixes vergonyes, en les mateixes torpeses. Per això, instintivament, desde el primer dia, el poble ha estat contrari de la guerra.

Y aquesta hostilitat popular contra la aventura, se farà més ferma y més imponent a cada hora que passi. Lo que era de bon principi sentiment instintiu, devindrà estat de consciencia, a mida que vagin venint noves de la campanya empresa. El poble veurà llavors que'l seu pressentiment no l'havia enganyat; que lo que se li volia presentar com un senzill passeig militar sense importancia, se converteix en una dura y llarga guerra; que, pera dominar al Riff, fora necessari una inacabable sangnia de gent y de milions; que aquesta campanya d'Africa fora escorxador de la nostra joventut y sorral que axugaria la nostra minsa riquesa, pera l'únic resultat de tenir sotmesa aparentment, la terra que petjarien nostre tropes. Avui les noves de Melilla ja comensen a establir aquesta evidencia. Malgrat tenir en campanya dotze mil homes, tothom va adonantse de que, no sols les forses espanyoles no prenen l'ofensiva, no sols no han arribat an aquell Zeluan, del qual s'havien d'apoderar sense esfors de cap mena, sense disparar quasi ni un sol tret, segons els optimistes partidaris de l'aventura sinó que tenen treballs pera mantenirse a la defensiva. Y ara tot just som al comensament de la guerra. Què passarà si tot el Riff s'aixeca contra nosaltres, si les càbiles de l'interior responen a la crida dels santons, predicant el nostre extermini? Llavors, convensut el poble, no per sentiment, sinó per experiencia, de lo descabellat de l'aventura, l'indignació popular esclatarà violenta, formidable, escombrant tot lo que vulgui oposarse a la rao de la seva protesta. H

Mes hi ha un perill. Y es que aquesta protesta aborti abans d'haver adquirit la forsa necessaria pera imposarse. Els moviments populars són sempre d'una extremada lentitut. Abans l'agitació no arriba a totes les capes de la societat y no les coesiona en un sol impuls, se necessita un temps d'incessant treball. Y més encara s'en necessita pera que l'excitació sentimental, devingui aquell reflexiu convenciment que porta a desafiar totes les conseqüencies de la protesta.

Avui encara no hi hem arribat a semblant moment. Avui encara no totes les consciencies estan revoltades contra l'iniquitat y l'inutilitat d'aquesta guerra. Y no hem de comprometre, ab manifestacions impulsives l'esclat final de la protesta. Què més voldria'l Govern, que poderla ofegar en els seus inicis? L'iniqua llei de Jurisdiccions posa una mordassa a la prempsa, privantla de dir tot lo que diria; la clausura del Parlament no deixa oir la veu dels diputats y senadors; si's dirigeixen al poble ab un manifest o desde un diari, s'exposen a causar perjudici a l'impressor que tiri la fulla o al director del periòdic, ja que la llei, com un sarcasme, els reconeix l'immunitat parlamentaria, peró fent responsable a tercer, dels delictes que en llurs paraules s'hi vulguin veure. Si ab qualsevol pretext donavem peu a que'l Govern tingués excusa de sospendre les garanties, hauriem afeblit nosaltres mateixos la generosa protesta popular.

Es necessari tenir prudencia, doncs. Prudencia y no covardia, entenguis bé. La por del perill individual no ha de fernos mai defallir en la nostra campanya contra la guerra. A tota hora, en cada instant, hem de sembrar en la multitut la llevor antiguerrera. Hem de provocar un formidable moviment d'opinió, que no sigui privatiu d'una tendencia política ni d'un estament social, sinó que ajunti tots els partits y tots els estaments, en una aspiració comuna. Hem de portar a tots els ciutadans, a totes les consciencies, el convenciment de que la guerra no sols es inoportuna, perquè no estem preparats, perquè les nostres forses són insuficients pera dur a terme l'empresa, sinó que, encara que fossim prou forts, els resultats obtinguts no compensarien mai l'enormitat del sacrifici. Això hem de fer, en una acció intensa y contínua. Però, en interès d'aquesta acció, en interès de l'èxit que perseguim, devem contenir les impulsivitats, fins que tot el poble ja estigui somogut, fins que ja res pugui deturar l'esclat de la seva indignació, fins que sigui prou fort el moviment pera imposarse.

## Document històric

Heusaquí, tal com fou publicat en el «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra», del dia 17, el text de la reial orde concedint dos mesos de llicencia a don Ferran Maria de Baviera y de Borbó, infant d'Espanya y comandant supernumerari del regiment de Lussitania, llicencia que fou demanada y concedida pocs dies abans d'esser mobilisades pera anar a la guerra, part de les forses que l'infant manava:

«En vista de la instancia que V. E. cursó á este ministerio, con fecha 15 del corriente mes, promovida por el comandante de caballería excedente de esta región y que presta servicios en concepto de supernumerario en el regimiento de cazadores de Lusitania, número 12 de dicha arma, S. A. R. el infante de España don Fernando María de Baviera y de Borbón, en solicitut de que se le concedan dos meses de licencia por asuntos propios para Munich (Baviera), el Rey (q. D. g.) ha tenido á bien acceder á los deseos del interesado con arreglo á las instrucciones aprobadas por real orden de 5 de junio de 1905 (C. L. número 101).

De real orden lo digo á V. E. para su conocimiento y demás efectos. Dios guarde á V. E. muchos años. Madrid 16 de julio de 1909.—*Linares.*»

El document es interessant y cal tenirlo a mà, ara que sembla que algú vol fer sentir novament embocant la trompa èpica, la coneguda sonata del patriotisme.

## Els successos de Madrid

La protesta contra la guerra s'exteriorisà a Madrid d'una manera violenta y sangnanta. L'autoritat, seguint la desacreditada costum d'amagar la veritat dels fets quan aquests no li són favorables, no permeté que'ls nostres corresponsals donessin compte dels mateixos. Però no ha pogut impedir que'ls diaris de la Cort arribessin a nosaltres, y mercès an ells podessim donar, encara que sigui ab retràs, compte dels successos ocorreguts en l'embarc del regiment de Las Navas.

«El Liberal», de Madrid, els ressenya de la següent manera:

«A las dos menos cuarto llegó el batallón de Las Navas, mandado por el coronel don Tomás Palacios, y á su presencia los vivas y los mueras arreciaron en grandes proporciones.

Se creía ya restablecido el orden cuando de la parte de fuera de la marquesina, donde llenos de soldados se encontraban cinco coches de tercera, que se disponía á recoger la máquina para unirlos al convoy, empezaron á vocear algunos grupos.

De pronto un hombre de los que se hallaban entre éstos, saltó á uno de los departamentos, y cogiendo á un hermano suyo reservista por una pierna y dando grandes gritos, le excitó á que saltase á tierra.

Varios guardias civiles acudieron, tratando de apartarle, y entonces numerosos individuos se abalanzaron á los seis coches, penetrando en sus departamentos.

El tumulto que se produjo fué enorme. Todos sobre los coches, mientras unos se dedicaban á hacer descender á los soldados, otros se dedicaban á romper cristales y faroles, cuyos pedazos caían á tierra en medio de estruendosos vivas y aplausos.

LA CARGA. — VARIOS HERIDOS. —Fuera ya de aquellos seis coches los soldados, sonó la corneta de órdenes y los guardias de Seguridad cargaron sobre el público.

Fué un momento terrible. La afluencia de gente y el lugar reducido en que se desarrollaba la acción, hacíala imposible la fuga.

Los gritos y las protestas se mezclaban en el espacio, llorando las mujeres y maldiciendo los hombres.

Todos trataban de huir atropellándose; penetrando en las dependencias de la estación los que se hallaban próximos, mientras otros se encaramaban sobre los coches y algunos se escondían bajo las ruedas.

Los guardias golpeaban con los sables á cuantos encontraban á su paso.

Las mujeres recibían culetazos y empujones, cayendo muchas á tierra.

Cuando la carga tomaba mayores proporciones, de varios lados de la estación comenzaron á caer piedras, que, dirigidas á los guardias, hacían blanco en ellos y en el público.

OTRA CARGA. — Se oyó de pronto un grito odioso, que produjo enormes protestas y general confusión.

Entonces el teniente coronel de las fuerzas expedicionarias ordenó que los soldados desalojasen el gentío á culetazos, y un oficial, con el sable desenvainado hizo cumplir la orden gritando ¡Viva España!

Cincuenta soldados, extendidos á lo largo de todo el andén, armaron la bayoneta y rechazaron á culetazos á la muchedumbre.

La confusión aumentó de modo grande en aquel momento.

Hubo carreras, gritos, ayes.

Muchos cayeron al suelo y fueron pisoteados.

A los pocos momentos, las fuerzas expedicionarias se vieron libres de los grupos, que se corrieron por los andenes inmediatos.

UN INCIDENTE. — Al bajar el batallón de Las Navas por la rampa que conduce á la estación formado con su teniente coronel á la cabeza, un grupo de unos cincuenta obreros, que se encontraba en la primera puerta de la sala general de expendición de billetes, dijo:

—De aquí no pasa.—

El jefe, con una prudencia digna de todo elogio, refrenó su caballo ,y dirigiéndose á los soldados les indicó que entraran por tres puertas más adelante, obligando á la tropa á seguir.

Pero un guardia de Seguridad que presenció la escena, espoleó su caballo y arremetió contra el grupo.

Una mujer que se hallaba entre los obreros avanzó al encuentro del jinete, presentándole en alto un niño que llevaba en los brazos.

Retrocedió el guardia, y á requerimientos amitosos del señor Palacios, que envió á un policía, penetraron los obreros en la estación diseminándose por el andén central.»

De la colissió resultaren ferits tres policies, un d'ells de gravetat y cinc paisans. Un d'aquests té una ferida de sabre al cap, que, segons se diu, la rebé a l'anar a desarmar a un oficial de l'exèrcit.

L'anterior ressenya dona a compendre ben clar la gravetat de lo que succeí a Madrid.

Y tinguis en compte que «El Liberal» es ara partidari de la guerra, y per consegüent tirarà a treure gravetat als fets, més aviat que a inflarlos.

## L'etern desgavell

De Melilla comuniquen que en el darrer combat no podé funcionar el reflector elèctric, per estar espatllat, atribuintse an aquest contratemps, que'l foc de l'artilleria no tingués la necessaria eficacia. D'altra banda, diuen que en les ambulancies no hi ha la quinina suficient, pera atendre als soldats que han caigut malalts de les febres. Y cal tenir en compte que aquestes noves arriben de l'Africa, havent passat per una rigurosa censura. Quants desacerts, quants contratemps, quantes deficiencies no deuen quedar ignorades, mercès al llàpis roig del censor, que hi tira damunt un vel impenetrable!

Mes lo poc que passa, revela prou que continúa la mateixa desorganisació, la mateixa deixadesa, que han fet tristament memorables les guerres colonials. Ara, com aleshores, tenim aparentment una forsa organisada; aparentment se diria que estem utillats com la nació més potenta; tenim de tot lo que tenen els exèrcits extrangers. Mes aquesta apariencia de forsa subsisteix tant com no ha de fersen ús; es una forsa de parada, de mira y no me tocs. Així que es qüestió de servirsen, tot aquell orde, tota aquella organisació y preparació, se'n venen a terra com un castell de cartes. Y els reflectors s'espatllen, y els seveis administratius no funcionen, y tot es desgavell, confusió, incoerencia.

Heusaquí'l més fort argument contra de la guerra. Encara que aquesta fos una guerra necessaria, profitosa y no una folla y estèril aventura, deuriem renunciar a la campanya per la bona y senzilla rao de que no estem preparats ni tenim la forsa necessaria, pera durla a bon terme. Els detalls esmentats al comensament ho demostren. Peró, fins y tot suposant que's tractés, no de símptomes reveladors d'una desorganisació deplorable, sinó de casos isolats, de contingencies excepcionals, impossibles de preveure, hi ha una prova eloqüent de la nostra incapacitat, pera empendre la sotmissió de les càbiles rifenyes. Y es la següent: els francesos, ab cinc mil homes, tres combats y dos mesos de campanya, dominaren y pacificaren tota la comarca de Casablanca. En cambi nosaltres tenim actualment, desde la primeria dels darrers combats, dotze mil homes a Melilla y la situació de les nostres tropes es la d'unes forses a la defensiva, bloquejades per l'enemic en les posicions que ocupen. Un telegrama diu que, pera podershi mantenir, són necessaris molts reforsos.

Es això efecte de la casualitat, pura conseqüencia de causes externes a nosaltres? No: la diferencia dels resultats obtinguts obeeix a raons profondes, a raons que cal cercar en la nostra incapacitat, en la nostra manca de preparació pera l'aventura. Perquè, si estessim organisats y utillats com els francesos, es de tota evidencia que no'ns passaria lo que'ns està passant.

## El problema marroquí y don Gabriel Maura

Don Gabriel Maura y Gamazo, fill de don Antoni Maura, va escriure l'any 1905 una obra titulada *La cuestión de Marruecos, desde el punto de vista español.* Del capítol darrer del llibre, que es resum del mateix copiem el següents paragrafs interessants.

«España atraviesa hoy uno de los instantes más críticos de su historia. Acaba de liquidar en América y Oceanía, los últimos restos de un pasado más glorioso que sólidamente próspero, y, por fortuna, no forcejea, como antaño, para conservar, no ya el puesto que entre las primeras naciones ocupan, perdido hace siglos, pero ni aun el aparato exterior de potencia de primer orden, que podría constituir este último recuerdo del que tanto se resisten á desprenderse, los países y los individuos que conocieron épocas mejores.

La adversidad, tiene el don de devolver á las cosas su nombre propio, adulterado por la opulencia. Y así como entre los particulares que gozan de elevada posición social se juzgan virtudes, aquellas mismas cualidades que como vicios se motejan á los humildes, así en la España á la edad de oro, el carácter reñidor y pendenciero, el matonismo y la mala educación se llamaron fiereza castellana; el desgobierno, la hacienda detestable y la administración pésima fueron bautizadas de hidalguía, de generoso y aristocrático desprendimiento.

Mientras pudimos ejercitar en tierras extrañas los ardores bélicos, y América nos envió más oro del que nuestras prodigalidades consumían, fuimos relativamente felices; encerrados dentro de nuestras fronteras, sólo supimos emborronar la Historia durante un siglo con guerras civiles pronunciamientos, revoluciones y luchas religiosas, bordeando durante todo este tiempo la sima de la bancarrota.

. . . . . . . . . . . .

Así desmayada la opinión, no sería la presente oportunidad propicia para ningún empeño militar y económico en Marruecos, aun en la hipótesis de que la reconstitución nacional no absorbiera por completo todas nuestras energías, y de que compromisos con otras potencias no nos lo vedasen.

Pero además, hállase Marruecos hoy en peor situación que lo estuvo nunca, para toda empresa que intenten allí los europeos. En la segunda mitad del siglo XIX, han tenido los marroquíes roce bastante con los pueblos cultos, para remedar sus métodos estratégicos y proveerse de armas modernas, haciendo más temible la lucha, que en todo caso habríase entablado, entre una nación (representada sólo por un ejército y su armada), y un pueblo entero cuyos varones robustos defenderían con el auxilio de los ancianos y de las hembras, sus propios hogares, ocultos en las asperezas de las montañas que ellos solos conocen. Y si no se tratara de conquistar, sino de penetrar pacíficamente, los obstáculos que se enumeraron y las lecciones de los últimos sucesos, demuestran que el Mogreb no se halla aun en aquel grado de evolución que la empresa requiere. Las leyes de la historia, actuando allí con mayor lentitud, pero con la misma eficacia que la Europa central, lograrán poner á aquella tierra en condiciones que hoy le faltan para recibir la semilla de la civilización.

. . . . . . . . . . . .

No es así, por fortuna; España no ha adquerido compromiso alguno, que la imposibilite para graduar su acción según sus conveniencias y sus energías; pero imaginando que Europa entera nos encomendara hoy lealmente, la honrosa misión que en una parte del Imperio atribuye á Francia el acuerdo anglo-franco-español, no deberíamos aceptarla, aún á riesgo de no poderla reclamar, cuando las circunstancias variasen en nuestro país y en el marroquí.»

## Un detall molt extrany

Diu «El Mundo»:

«A la vista tenemos una serie de estadísticas de bajas ocurridas en campañas, tanto regulares como irregulares, del año 40 á la fecha. En ninguna aparece desproporción tan enorme de muertos y heridos, entre oficiales y tropas, como está resultando en las operaciones de Melilla, donde aquella bizarra oficialidad está rindiendo tributo a la muerte. Tal hecho es tema de todas las conversaciones».

Diu «El Ejército Español»:

«El esfuerzo de nuestras tropas lo prueba la proporción de bajas entre la oficialidad y los soldados. El 33 por 100 de bajas definitivas fueron de oficiales, de las cuales á su vez el 60 por 100 fueron jefes, y el 17 por 100 de heridos lo aportó también la oficialidad. Estas cifras, que no se han dado en ninguna campaña, prueban que el combate fué rudo y encarnizado».

Com a Madrid, també aquí's comenta la desproporció entre les baixes generals y les de l'oficialitat. Novament en el combat d'ahir, segons el relat oficial, varen morir un colonel, un capità y dos oficials. La clau d'això? L'ignorem. Però es extrany, molt extrany.

### PERSECUCIONS GOVERNATIVES

El senyor Ossorio y Gallardo, encara governador civil d'aquesta provincia, va passar ahir al fiscal de S. M., el qual a son cop el remeté al Jutjat de guarda pera que comensés a instruir les degudes diligencies, el cartell redactat per Solidaritat Obrera convocant a la reunió celabrada anit pera tractar d'oposarse a la guerra.

### UNA CARTA Y UNA IDEA

Hem rebut una lletra, en castellá, firmada per don Josep Maria Torres, en la qual aquest senyor se manifesta contrari a que les demostracions contra la guerra tinguin el caràcter tumultuós d'aquests dies y proposa un medi pacífic pera que tothom, homes y dònes, puguin manifestar la seva oposició a l'aventura bèlica.

De dita carta ne copiem aquests paragrafs, en els quals explica'l senyor Torres la seva idea:

«Además, hay que tener en cuenta, que la idea de luchar en pró de la paz está en el ánimo de casi todas las mujeres, y que éstas constituyen un elemento social de una importancia que no tengo para que ponderar, y no obstante es seguro que la mujer no tomará jamás parte en cualquier manifestación que se produzca por importante que sea, mientras tenga el carácter de las que hasta ahora se han intentado.

Por estas razones, y por entender que es indiscutible el derecho del pueblo á hacer pacíficamente una demostración ó manifestación de sus derechos, me dirijo á la opinión pública, proponiendo que cuantas personas sean contrarias á una guerra con Marruecos y más si se tiene en cuenta su causa ú origen, ostenten desde este día un lacito blanco, en el ojal los hombres, en el pecho las mujeres.

Debe cada persona no abandonar su pequeño lazo blanco, ostentándolo en el trabajo, en el paseo, en los espectáculos públicos, y someto mi idea á los elevados sentimientos del sexo femenino en todas sus clases, deseando que obtenga la general aprobación, porque ella nos daría la forma de demostrar por medio de una manifestación pacífica, pero importante y significativa, que «Barcelona no quiere la guerra.»—José M.ª Torres.»

### GRACIA Y LA GUERRA

A Melilla hi han més de doscents soldats fills de Gracia. Els graciencs no poden oblidar an aquests germans seus exposats a les contingencies d'una dura campanya, ni troben bé divertirse mentres dos centenars d'amics partiren. Per xò entre ells se parla de no fer enguany Festa Major, com homenatge als compatriotes exilats.

An aquest fi se'ns diu que's celebraran algunes reunions, en les quals hi pendran part de la majoria o la totalitat de les entitats gracienques.

### ELS DIPUTATS CATALANS Y LA GUERRA

Els diputats y senadors firmants del telegrama enviat al president del Consell de ministres se reuniren ahir a la tarda, en el domicili del senyor Vallès y Ribot, pera perdre acords en vista de la resposta del senyor Maura. Els reunits, tenint en compte'ls termes de la resposta y la situació creada pels successos del Marroc, acordaren per unanimitat convocar a tots els diputats y senadors de Catalunya sense distinció de partits ni de significació política. La nova reunió s'ha senyalat pera el vinent dimars, a les tres de la tarda, en el domicili del senyor Vallés y Ribot, a fi de donar temps a que rebin la convocatoria'ls que estan absents.

### PELS RESERVISTES

Publiquem ab gust aquesta carta del diputat provincial, senyor Millàn:

«A mon estimat amic y company de Diputació, en Ramon Albó.

Present

Enterat per la prempsa, de son acreditat zel en favor de les families dels reservistes que per sa dissort han estat cridats a files, y essent vostè un dels iniciadors, com no podia esser de menys, donats els seus sentiments altruistes en pro dels necessitats pera socorre a llurs families, li prego, amplii l'acord pres en el sí de la Comissió, fent extensius els beneficis als mateixos, en el cas de mort o d'inutilisació pera'l treball ocasionat en la campanya del Marroc, sempre que siguin fills d'aquesta provincia, destinant un 10 o un 15 per 100 de la suscripció pera aital objecte, indemnisantlos ab la suma de 2,500 pessetes. Pera dit efecte, interinament me suscric per la quantitat de 250 pessetes, que tinc a disposició de vostè. De vostè sempre afectíssim, Dionís Millàn.»

### UNA CONFERENCIA

El nostre estimat company don A. Rovira y Virgili donarà aquest vespre, a l'Avens Nacionalista Republicà, la conferencia que fou sospesa dissabte passat pel delegat governatiu. El tema de la conferencia es el matei: «Els diferents aspectes de la qüestió del Marroc».

### TELEGRAMA DEL MINISTRE

El ministre de la Governació senyor La Cierva es un home a qui no's pot negar en justicia, activitat. An ell, a més de la feina extraordinaria que li dona'l càrrec, sempre li queda temps pera divertirse. Y aquest temps d'esbarjo, l'aprofita'l senyor ministre—home polític fins el moll dels ossos—pera enviar telegrames als seus llocs tinents de provincies, pera que neguin, per exemple, que la terra dona voltes a l'entorn del sol o cantin—un altre exemple—les glories de l'olímpic Maura.

Ara, ab motiu de la guerra del Marroc y de la protesta unánim que en el poble espanyol ha aixecat l'aventura, té el senyor Cierva temes abundants pera'ls seus divertits telegrames. Y a sobre del Govern civil de nostra provincia ne cauen cada dia una pluja, que'l senyor Ossorio, rhapsoda y comentarista del seu ilustre quefe, s'apressa a donar a la prempsa.

Nosaltres, bo y sentintho pels nostres llegidors, als quals suposem, com a tothom, amics dels honestos esbarjos no'ls publiquem els telegrames del senyor Cierva per manca acostumada d'espai. Peró ans d'ahir n'envià un, el Pangloss de Governació, tant divertit, que'l creiem mereixedor de ferli una mica de lloc. Heuselaquí:

«Sigue la tranquilidad en Melilla aunque he ordenado sea muy severa censura telegráfica y he suspendido conferencias telegráficas. Puede V. S. hacer público y asegurar que nada ocurre en Madrid ni podrá ocurrir porque elementos perturbadores que anoche con motivo embarque tropas cometieron delitos serán severamente castigados, pero si ocurrieran sucesos os comunicaré á V. S. con toda fidelidad para que los haga públicos. Lo único que me propongo es evitar la campaña de invenciones y exageradas noticias de algunos periódicos y corresponsales.»

LA MODELO • Venta de joyas de todas clases á precio de ganga • Puertaferrisa, n.° 20, 1.°

OBSEQUI HUMANITARI
Les persones que sofreixen Neurastenia, Clorosi, Inapetencia, Debilitat general, palpitacions del cor, malalties nirvioses, recobraran ràpidament la salut perduda ab el
Fosfo glico-kola
Doménech, que recomanen el metges més eminents.—S'ENTREGARÀ GRATIS una mostra d'aquest MARAVELLÓS TÓNIC RECONSTITUIENT (en elegant caixa metàlica) a tota persona que ho soliciti de l'autor *Dr. B. Doménech.* — Ronda de Sant Pau, 71, farmacia. — BARCELONA

## ELS OBRERS Y LA GUERRA

### Reunió sospesa

Anit havia de celebrar una reunió de delegats, la Solidaritat Obrera de nostra ciutat. La reunió convocada pera parlar d'assumptes relacionats ab la guerra del Riff, devia celebrarse en el local que'l Centre Obrer ocupa en el carrer Nou de Sant Francesc.

A l'hora senyalada pera la reunió ja hi havia presents tots els delegats. Però pocs moments abans de comensarla, se presentá al Centre Obrer, un inspector de policia, ab un ofici del governador, sospenent la reunió y passant el tant de culpa als tribunals.

La reunió, doncs, no va poder celebrarse, però si l'autoritat matà en flor la protesta dels obrers barcelonins, no pot ni podrà matar l'esperit que'ls anima.

Si'l senyor Ossorio y Gallardo hagués estat ahir en el Centre Obrer, y hagués sentit els comentaris que'l nostre proletariat fa sobre la guerra, s'hauria convensut de l'ineficacia de les mesures adoptades. Les veus dels nostres treballadors ahir s'aixecaren irades, no solament per les noves rebudes de la guerra, sinó també contra l'orde draconiana del senyor Ossorio y Gallardo.

L'esperit de protesta no's mata tancant ab pany y clau la boca, que si aquesta no pot expressarse, li queden a l'home altres medis pera significar la seva protesta. Se han tancat les vàlvules y el vapor s'enrareix; quí sab si petarà.

### LES BAIXES

Els telegrames oficials, indubtablément amaguen la veritat de lo que succeeix al Riff. Se parla de morts y ferits, de que han quedat fora de combat quefes y oficials... peró, el número exacte de les víctimes segurament no es el que posen els despatxos deixats passar per la censura.

Han arribat ja a Barcelona cartes particulars d'oficials y individus de tropa que fan la campanya al Riff, y segons ells, nostres baixes són més nombroses que lo que tothom se creu. Se parla de companyies senceres que queden delmades, de bateries que sofreixen grans pérdues... Nosaltres sabem qui ha vist cartes d'aquestes y segons elles, pot assegurarse que en els darrers combats les baixes tingudes pels espanyols, passen de 500.

### TRANQUILITAT (?)

Barcelona segueix presa militarment. No ja a la nit, sinó també de dia, es gran l'aparato de forsa que's veu per nostres carrers. No obstant, no passa res, cosa extranya si's té en compte que la nostra ciutat, per haverhi soroll n'hi ha prou ab que surti al carrer la policia.

Pera provar l'apariencia de la tranquilitat que segons el senyor Ossorio y Gallardo regna a Barcelona, donarem compte d'un succés d'anit.

Eren quarts d'una, que d'un grupu del Paralel, sortí un crit de: abaix la guerra! que fou contestat per tots els presents. Però com que a cada pas hi ha un civil, el minyó que donà'l crit ben aviat sigué detingut. Mentres se l'enduien, una gran gentada'l seguia, quan un pillet pretené pendre l'agulla de la corbata d'un home dels acompanyants; aquest fet motivà un gros escàndol y grans corredisses; un civil caigué fentse una contusió al peu y el près, podé desseixirse dels dependents de l'autoritat.

An el poble de Barcelona, per més que se li posin civils y policies a tot arreu, no se li privarà de cridar: abaix la guerra! senyor Ossorio.

### UNA REUNIÓ

Se'ns prega la publicació de lo següent:

«A les Associacions y la prempsa de caràcter popular:

Una guerra que no s'ajusti an els preceptes del dret constitucional, ni respongui an els interessos generals del país, ni's fonamenti tant sols en els principis de la dignitat o de l'honor ofesos, es llògic y natural que desperti en l'ànima del poble, sempre generós, la repulsió que l'hi inspiren les grans injusticies.

Palpitant en l'esperit públic aquesta repulsió per la desgraciada aventura de Melilla, es un dever que dicten ensemps els sentiments d'humanitat y de justicia, donar peu a que s'exteriorisi la protesta en forma tal, que'l Govern se doni compte de son erro, si es que ha procedit ab ineptitut, o s'arrepenteixi de sa torpesa, si es que ha obrat ab malicia.

Es indispensable, urgeix fer patent que el poble ja no está disposat a esser joguina d'interessos bastards, ni a tolerar que en ares d'impossibles reabilitacions se vessi la sang de sos fills y se comprometi la sort del país.

Dirigits els precedents conceptes a totes les entitats de caràcter popular—prempsa y Associacions—sense distinció de partits, escoles ni tendencies, preguem y encoratgem a tots, que's serveixin concorre per medi de representació degudament autorisada, a la reunió que's convoca per la present alocució, qual reunió tindrà lloc el dimars, dia 27 del corrent, a dos quarts de dèu del vespre, en el saló d'actes del Casino Progressista, situat en el carrer de l'Hospital, número 93, primer pis.

Es d'advertir que no perquè sigui l'esmentat local un Centre de caràcter polític, ha de preponderar pera que prengui la reunió cap tendencia determinada, tota vegada que la Junta de dit Centre sols ha fet deixar generosament el saló an aquesta Comissió composta per homes que militen en diferents camps polítics y pertanyen a diferentes escoles filosòfiques o socials.

Tampoc aspira ni pretén aquesta Comissió més que donar lloc a que's condensi lo que en l'atmòsfera's respira y a que de la conjunció de tots els elements populars que hi concorrin, naixi l'idea de lo que sigui procediment fer y se constitueixi l'organisme, neutral a tots els camps, que ho hagi de realisar.

Barcelona, 23 de juliol de 1909.—La Comissió.

# TOT PASSANT

### Historias tristes

Acabat el servei, ab la llicencia a la butxaca, l'home pensà en l'avenir. Era un xicot actiu, treballador, inteligent, un d'aquests exemplars d'obrer català, que aspiren a sortir de la condició de salariat, pera ferse una vida de relativa independencia, aquesta independencia que tant estimem els catalans y que es la nostra forsa. Y l'home treballà coratjosament, estalviant pesseta a pesseta el petit capital que li havia de permetre realisar els seus projectes.

Al cap de tres anys, reunits els tres cents duros que li eren necessaris pera establirse pel seu compte, esculli una companya, coratjosa com ell y com ell treballadora. Varen casarse, y la parella comprà un petit forn, que estava en venda. Densà d'aleshores, l'home pastant y coent, y la dòna despatxant a la botiga el pà flairós, de rossa crosta, la parella visqué joiosament la vida, que les rialles dels fills, vinguts a poc a poc, feien alegre y lluminosa. Y ab la seguida empenta del treball inteligent de l'un y de l'altre, el negoci marxava a tota vela, fent preveure un avenir de benestar, de tranquila y descansada vellesa.

Més, de sopte, en la pau d'aquella llar ditxosa, hi entrà la desgracia, una desgracia horrible, irreparable. El Govern, — no el poble, — el Govern emprenia l'aventura del Riff, necessitava homes. Y una orde cridà'l forner a files y un vaixell va endúrsel cap a la guerra. Negoci, avenir, treball de temps y més temps, ilusions aixecades damunt les tendres testes dels infants, tot quedà destruit per l'orde inhumana! Y lo que era llar pròspera y alegra, es ara estatge del dolor, víctima futura de la miseria...

L'historia no es única. Aquest matí, llegint els diaris, n'he trobat una encara de més dolorosa, perque la mort hi ha posat ja definitiu epílec. Un reservista, també casat, establert de llauner a Valencia, ha caigut pera no aixecarse mai més en un dels darrers combats de Melilla... Y quants com ell cauran, enduentsen a la fossa tot l'avenir de esposa y fills, totes les promeses d'una floreixent industria.

Ab això sols ni hauria prou pera condemnar la guerra. Y no per ploraner sentimentalisme, no; sinò per alt esperit patriòtic. Perquè destruir una familia es destruir la base mateixa de la patria, es matar en flor totes les seves esperanses de futura prosperitat y riquesa.

Mireu l'enorme contradicció. L'Estat proibeix la cassa en temps de veda, pera que no's destrueixin les cries. En cambi envia a la mort els que han de criar y de pujar els futurs ciutadans. Els fills dels homes que són la patria futura, no's consideren dignes de la protecció que ofereixen les lleis als fills de les besties boscatanes.

J. POUS Y PAGÈS

A 25 CÉNTIMS Vi del Sindicat d'Alella A 25 CÉNTIMS
garantit y absolutament pur y llegitim,
a 25, 30, 35 y 40 cèntims litre. — Se ven a tots els colmados y drogueries.

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO
GRAN VARIETAT EN
Articles pera camp y viatge
*Llits de campanya — Balencins — Cenatxos*
*Maletes — Mundos — Barreteres, etc.*
*Mobles de bímet y jonc pera platxa — Casetes*
*"Chaise-longues„ — Silleries, — Sillons, etc.*
Banys de Mar
COMPLET ASSORTIT EN
*Trajos de bany pera senyora, senyor y nens*
*Maletins — Llensols — Bornusos*
*Tovalloles — Gorres — Sabates pera bany*
EXTENS ASSORTIT EN
Articles pera Sport • Fotografia • Dibuix • Pintura

FUNERARIA FERRAN 8, Palla, 8
TELEFON 949

# De Madrid estant

### *El Govern té por*

La situació s'agrava y el Govern s'espanta.

Avui han quedat suprimides les conferencies telefòniques. Bé! Queden les telegràfiques, queda'l correu; quan ens suprimeixin això ens entendrem per fogueres, com els nostres enemics d'ara, els moros.

La supressió de les conferencies telefòniques obeeix a la por del Govern de que a provincies se sàpiga que'ls reservistes no volen marxar; que'l poble crida: mori la guerra!; que de Melilla comuniquen que aquells 1,500 moros de que parlava'l general Marina s'han convertit en molts mils; que aquells fusells dolents tiren y encerten com si estessin beneits pel diable; que'ls 50,000 soldats que han d'anar a Melilla tant sols serveixen pera mantenir les posicions que acabem de conquestar. (?) Y que a Melilla hi ha sospites de que'ls moros intentin un atac a la plassa.

Y el Govern no vol que això's digui, de manera que vostès ja ho saben. Quan no ens deixin passar les noves es que hi han coses molt greus.

El Govern té por, tapa la boca a la prempsa, no vol obrir les Corts, amenassa ab sospendre'ls diaris.

Quan els governs tenen por, es que'ls pobles comensen a donar senyals de vida.

Madrid, 21 de juliol

# SPORTULA

### En l'emancipació de Persia

Axí com Fransa, a finals del sigle xviii, va exercir de nucli d'irradiació revolucionaria sobre tot el món, avui la revolució turca te una reproducció simètrica en la capital de Persia, com el reflecte d'una imatge en un mirall; y l'eterna llissó històrica se repeteix, pronunciant el nom del sha deposat com un dia pronunciava el de Carles I d'Anglaterra, el de Lluis XVI, el d'Isabel II, el de Carles de Portugal, el d'Abdul-Hamid...

L'odiosa intervenció russa en favor de l'absolutisme no ha pogut res contra la voluntat popular, com no va poder l'apoi indirecte d'Alemanya al soldà decaigut.

Una penetració de llibertat invadeix els camins de l'Assia continental, com ja va reconstituir en forsa y grandesa l'Asia insular d'Extrem Orient

La llunyana salva del canó de Teheran fa trepidar aquesta quartilla... Saludem, companys, la llibertat de Persia, ont un mahometisme dinàmic reaccionant sobre l'estatisme dogmàtic de la seva religió, vol ferse digne d'aquella terra perfumada per la flor aria y sonora de l'antiquíssima veu de Zaratustra.

FOSFOR

EN TOTS ELS C. N. R. DE BARCELONA Y EN EL POBLE CATALÁ, S'ADMETEN SUSCRIPCIONS PERA'L BANQUET QUE TINDRÁ LLOC AL MUNDIAL PALACE, EL DIA 31, AL VESPRE, EN HONOR DEL DIPUTAT PROVINCIAL DON SANTIAGO GUBERN.

# Informació política

### *Felicitació*

El nostre corresponsal a Madrid ha rebut del diputat pel districte de Gandesa don Joan Caballé Goyeneche, la següent carta:

«Senyor Corresponsal d'EL POBLE CATALA a Madrid. En carta oficial que acabo de rebre de l'arcalde de Mora de Ebre, se transcriu el següent acord d'aquell Ajuntament:

«Ab exclusió de «La Veu de Catalunya» »y «La Publicidad», de Barcelona, per la »seva enemiga sistemàtica contra tot lo »d'interès pel districte de Gandesa, se pre»ga a vostè fassi present al representant »d'EL POBLE CATALA, a Madrid, que »l'Ajuntament de Mora d'Ebre ha con»signat un vot de gracies per aquella pu»blicació per l'interès y pel carinyo ab »que ha recullit y tractat sempre tot quant »s'ha referit al pont de Mora d'Ebre, o»bra d'extraordinari interès y importancia »per nombrosos pobles y comarques de »Catalunya y d'Aragó, en ses respectives »provincies de Tarragona, Terol y Sara»gossa, y en quina tramitació s'ha esmersat »un treball de 40 anys.»

Al tenir el gust de transmètreli l'anterior acord, me reitero sempre de vostè bon amic y servidor.—J. Caballé Goyeneche.»

Agraim la cordialíssima carta y novament oferim les nostres planes y el nostre apoi pera tot lo d'interès pel districte de Gandesa, tant abandonat y necessitat de protecció.

### *C. N. R. de Sabadell*

La Comissió del Centre Nacionalista Republicà d'aquesta ciutat, encarregada de la constitució d'una Joventut, està ultimant les seves gestions que han donat un resultat del tot satisfactori, podentse assegurar que dintre de poc quedarà formada aquesta Joventut, en la qual s'hi han inscrit ja un gros nombre de joves entusiastes del nacionalisme republicà.

La secció d'Arts y Lletres, d'aquest Centre, está activant els treballs pera la publicació d'un setmanari portaveu de la mentada entitat. Hi ha els propòsits de que'l primer número vegi la llum el dia primer d'agost pròxim.

### *Més denuncies*

Ademés del nostre diari y «El Progreso», ha estat denunciada «La Publicidad», en ses edicions d'ahir al matí y d'abans d'ahir al vespre. La denuncia es motivada per la forma com aqueix diari explica'ls successos de Madrid.

### *Visita*

El diputat a Corts senyor Vallès y Ribot visità ahir a l'arcalde senyor Coll y Pujol pera saludarlo y oferirli a ell y a l'Ajuntament que presideix el seu concurs pera tot quant interessi a Barcelona.

El senyor Coll y Pujol va quedar complagut de la visita y agraí al senyor Vallès y Ribot els seus oferiments.

### *En honor de "La Vida Austera„*

La quarta lectura comentada de l'hermosa obra den Pere Coromines, que's va donar dijous al Centre d'Unió Republicana del setè districte, va atraure encara a més socis que les anteriors, remarcantse la presencia de companys no pertanyents a dit Centre, que ab la seva presencia contribuiren a donar més importancia a l'acte.

El lector, don Josep Maria Sucre, llegí el llibre tercer de l'obra o sigui'l que porta per títul «La Santedat humana», alguns dels capítols del qual foren comentats y discutits ampliament, entaulantse una fructífera conversa que feu més interessant l'obra hermosíssima den Coromines.

### *Aplec patriòtic*

Pera celebrá ab èxit la celebració de la solemnial festa de Coronament dels cimals montserratins per senyeres catalanes mals montserratins per senyeres catalanes, s'ha nomenat una comissió mixta de les entitats adherides que's compon del president doctor don Joan Baptista Vila y dels senyors doctor Remigi Juncà, en nom de «Futurisme Dinàmic Català»; doctor Esteve Soup, per «Catalunya y Llibertat»; don Jaume Anglí, per les Escoles del districte tercer, y pels doctor Roman Pallejà, don Lluís de Muntaner y don Antoni Verdaguer del grupu esperantista «C. R. de Sant Jordi.»

Les adhesions se reben per tot el mes de juliol en la Secretaria de la Comissió, Escudellers Blancs, 8, primer, primera.

Són moltes les entitats que ja han ofert senyeres per aquest acte, que promet esser una brillant festa de propaganda nacionalista, haventse compost un himne a la bandera, lletra y música de notables artistes.

### *"La Campana„*

De la qüestió del Marroc tracten la major part dels assumptes, ilustració y text, que omplenen el número de «La Campana de Gracia» publicat avui.

Porta, ademés d'intencionades caricatures, un «Mapa del Reff» y un retrat den Pau Iglesias.

Es un número que, tant pels gravats com per la lletra, resulta forsa interessant.

# Informació de Catalunya

**VILASSECA**

La novella entitat artística-instructiva coneguda ab el nom de «Schola de Orpheo», que no fa molt inaugurá ses tasques, ha estat convidada pera que'l dia 25 del que som, Festa Major de Riudoms, doni diferents concerts a la veína població; idea que ha estat favorablement acullida per tots els orfeonistes y protectors que la composen, per qual motiu, són molts els vilassecans que's disposen a assistirhi.

A l'arribada de l'expedició a Riudoms, se colocarà la massa orfeònica, en grupus y ordenadament formats, se dirigirà a la Casa Comunal, ont deixaran la bandera, y com a salutació al poble, entonaran, les tres seccions de senyoretes, homes y nois, de que's composa, l'«Himne a la Senyera», composat per don Salvador Pedrola, director de la «Schola de Orpheo» y exsubdirector de la «Schola Orpheonica» de Barcelona.

Seran visitades diferentes Associacions, executant pesses de son repertori en el Centre Republicà, Catòlic, y algunes altres entitats si la perentorietat del temps no ho impedeix.

El concert tindrà lloc al passeig de Sant Antoni, lloc que's destina a esbarjo y seran cantades les següents pesses:

«Cap al tard», Pedrola (per la secció de senyoretes); «L'emigrant», Vives (per la secció d'homes); «La gata y en Belitre», Pujol (per les tres seccions); «La Nina anyorosa», Serra, y alguna altra; el solo de la darrerament esmentada anirà a càrrec del tenor Josep Tous.

Acabat el cant els expedicionaris tornaran a Vilasseca.

Els Centres Republicà y Catòlic, obsequiaran als orfeonistes ab un «lunch» y refresc, respectivament.

Els vistosos llassos de les senyoretes, barretines y gorres morades, que nois y homes lluiran, així com les ensenyes, segurament constituiran un bon atractiu pera la festa que acabo de donarli compte.

**SABADELL**

Tallem de la Revista de Sabadell:

«Con motivo de los sucesos de Melilla, reina verdadero sobresalto y ansiedad entre muchas familias de nuestra ciudad, pues forman parte de los batallones de cazadores de Reus, Estella y Barcelona varios soldados sabadellenses.»

# Botlletí del Treball

UNA VAGA.—S'ha fet públic el següent document:

«A los tapiceros y á la opinión en general.—Habiendo la sociedad la Unión de Oficiales Tapiceros declarando la huelga á la casa del burgués Ibáñez por no querer soportar los operarios de dicho taller la explotación y el menosprecio de que todos los tapiceros y á la opinión sensata eran objeto, esta Sociedad hace saber á en general, la conducta observada por los esquirols Juan Illa, Perfecto Llosá, José Llagostera y el anónimo burgués Salvador Camins que con su denigrante proceder han imposibilitado que tenga efecto las demandas por demás justas hechas por esta Sociedad, ávidos ellos de obtener por su rastrera conducta la recompensa del amo sin pensar que una vez satisfecho el egoísmo del burgués Ibáñez tan sólo encontraran el olvido por parte de él y el desprecio de los que eran compañeros de trabajo, porque éstos no pueden sentir odio por seres de tan baja estofa los reptiles tan solo producen asco y desprecio.

Dada la importancia del conflicto se invita á todos los tapiceros socios y no socios á la reunión que tendrá lugar el sábado día 24 del corriente en su local social Hospital, 95, principal, á las nueve y media de la noche.

Os desea salud la Comisión.

(Barcelona 22 de julio de 1909.»

CONVOCATORIA:

L'Unió del Ram d'Ebanisteria celebrarà reunió general de segona convocatoria, demà, a les dèu del matí, en son local social, Nou de Sant Francisco, 7, principal, pera termenar la que's va sospendre per lo avensat de l'hora y senyalar la actitut que ha de pendre la Societat respecte al moviment obrer actual.

VISITA D'INSTRUCCIO:

L'Unió d'Obrers Mecànics efectuarà, demà, una visita a l'Hospital de Sant Pau.

Els que vulguin assistirhi deuran reunirse a les dèu del matí a la plassa d'Urquinaona, davant de la parada dels tramvies d'Horta.

# INFORMACIO DE BARCELONA

***Carnet d'avui.***—*A dos quarts de dèu del vespre:* Homenatge an en Guimerà al Centre Autonomista de Dependents.

EL TEMPS. — Continua la calor. El termòmetre va pujant, recordantnos que estem en plè estiu. La temperatura, fou ahir, veritablement xafogosa.

*Boletín oficial.*—El d'ahir publica les següentes disposicions:

R. O. disposant que'ls reservistes empleats en l'Administració civil y Hisenda, tinguin preferencia pera tornarse a colocar quan tornin de la guerra.

Anunci d'estar vagant a l'Institut de Santiago, la càtedra de Llengua alemanya y la de Matemàtiques, al de Badajoz.

Anuncis d'Ajuntaments y providencies judicials.

Ab motiu de la revetlla de Sant Jaume, la Companyia del carril de Sarrià a Barcelona, perllongarà fins a les dotze de la nit d'avui dissabte, el servei en el seu Funicular de Vallvidrera.

*Sant d'avui:* Sant Bernat, m.
*Sant de demà:* Sant Jaume, apòstol.

## Vida corporativa

L'A. E. P. farà, demá, una visita a la fàbrica d'electricitat de la Companyia Barcelonesa.

Els que desitgin coucorre a la visita hauran d'esser a dos quarts de dèu del matí al local de l'Ateneu, punt de reunió.

Ab la fi de tractar y resoldre en definitiva l'assumpte de la projectada excursió a Benicarló, ab motiu de les properes festes que dita vila celebrarà'ls dies 22 al 28 d'agost pròxim, celebrarà aquesta Societat reunió general extraordinaria'l dia primer d'agost, a les tres de la tarda, en el seu domicili social, Sant Pau, 80, pral., en la qual la comissió designada pera gestionar l'organisació del tren especial que ha de conduir als expedicionaris, donarà compte detallat del resultat de les seves gestions.

Demà, en el Museu Pedagògic Experimental (Ample, 1, primer), a les onze del matí, donarà una conferencia de Química pràctica l'alumna senyoreta Mercè Nadal, que versarà sobre'l tema «Obtenció de les amines».

Com totes les conferencies donades en el Museu, l'esmentada serà de caràcter públic.

—BRICHS, sombrerer, ARCHS, 3.

## Lletres y Arts

Anit en el teatre Tívoli s'estrenà una sarsuela en un acte titulada «Hip! hip! Barcelona ó la atracción de forasteros». L'obra es original dels senyors Josep Maria Jordà y Alexandre Soler y es una revista còmica de la Barcelona actual. En sis quadros surten nostres principals personatges barcelonins, desde l'aristòcrata y autoritat, passant pels empresaris y còmics, fins a la popular Pauleta Parjas. El públic no's cansà de riure les principals situacions, sobre tot al trobarse davant de determinades persones conegudes en l'alt món, davant de Mr. Arrow, davant den Tressols, y tants altres. Fou també molt aplaudit un número de apaches, molt ben interpretat per unes senyoretes angleses, contractades expressament.

Els demés artistes se lluren, especialment el senyor Tormo y les senyores Labal y Correa.

Els senyors Soler y Jordà tingueren de sortir a rebre'ls aplaudiments del públic que era nombrosíssim. També foren aplaudits els autors de la música y el mestre director.

## D'Instrucció

El Consell directiu de les «Escoles de Sant Jordi», ha nomenat una comissió presidida pel director general de les mateixes, don Lluis de Muntaner, ab l'objecte de completar uns estudis geològics sobre Catalunya, visitant en el transcurs d'aquest mes, les montanyes montserratines y les comarques del Noia y Penadès, ont organisaran mitings de propaganda pedagògica y festes de cultura catalana. A son retorn tindrà lloc un acte públic en que's ressenyaran els treballs científics portats a terme pel Comitè.

Demà, a les dèu del matí, la Societat choral «Euterpense», primera creada a Espanya, celebrarà'ls exàmens públics de les classes gratuites que sosté la mateixa de piano, solfeig y violí.

—Lonas p.ª marquesinas, balcons. Bailèn,

## Fets diversos

Al dispensari de la Ronda de Sant P sigué curat un individu que fou atropellat al Saló de Sant Joan, per un tramvia de l'Anònima.

—A la plassa de Catalunya, un altre tramvia atropellà a Francisco Gabriel, causantli una contusió al cap que li curaren al dispensari de Gracia.

## Concurs Históric - Arquitectónic

Desitjant l'Associació d'Arquitectes de Catalunya fomentar els estudis Arqueològics, ha acordat celebrar un concurs públic pera premiar el millor estudi de l'Historia de l'Arquitectura de Catalunya, ab arreglo a les bases següents:

Primera. Podran pendre part en el concurs tant els professionals com els que no ho siguin, tant espanyols com extrangers, però'ls treballs hauran d'esser escrits en llengües catalana, castellana o francesa.

Segona. La Memoria versarà sobre qualsevol època compresa des de'ls temps primitius als del barroquisme, y el tema serà completament lliure ab tal que's refereixi a l'estudi de monument, monuments o elements arquitectònics, baix son aspecte artístic o bé baix el constructiu compresos a Catalunya (espanyola o francesa), Illes Balears, Còrcega y Cerdenya y regne de Valencia.

El treball deurà esser inèdit.

Tercera. El plas de presentació quedarà finit el 31 de desembre de 19 (a les vuit del vespre), depositantse'l treball Memoria a la Secretaría de l'Associació, carrer de Santa Agna, número 25, o bé enviantlo certificat per correu a dita Associació.

El treball se presentarà ab un lema y al mateix s'acompanya un sobre tancat ab el mateix lema, que deurà portar el nom y residencia de l'autor. A la Secretaría de l'Associació s'extendrà'l corresponent rebut que serà necessari presentar pera retirar el treball, si no resulta premiat.

Quarta. El Jurat el composaran el president de l'Associació, el director de l'Escola d'arquitectura de Barcelona, el president de l'Academia de Belles Arts de celona, el president del Centre de Mestres d'obres de Catalunya y el president del Centre Excursionista de Catalunya, els quals publicaran el fallo dintre el terme de tres mesos de tancat el concurs.

Quinta. Els treballs premiats se recompensaran ab un primer premi de 750 pessetes y un accèssit de 250, y a més s'entregaran 30 exemplars a l'autor quan se hagi publicada. Aquesta quantitat, podrà recullirla personalment l'interessat o per delegació, a la Secretaría de l'Associació, un cop presentat el resguard que se li extendrà al presentar el treball. Els no premiats, podran retirarse en la mateixa forma.

Sisé. La propietat del treball premiat será de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya, podentlo publicar en la forma que sigui convenient. A més son autor podrà fer al seu gust les edicions que cregui oportunes, ja soltes o en colecció, transcorreguts dos anys després de la concessió del premi.

Barcelona, juliol de 1909.—El president, P. Salvat.—El secretari, G. Busquets Vantravers.

# Informació de Madrid

## (SERVEI DE "EL POBLE CATALÀ„)

***A les 5 tarda***

**LA "GACETA„**

Publica:

Concedint 50 cèntims diaris a les dònes, fills, orfes y mares dels reservistes cridats a files.

Conservant els seus llocs en el ministeri de Gracia y Justicia als reservistes cridats a files.

Disposant que s'exigeixi certificat de la vacunació o revacunació a tots els que solicitin ingrés en establiments oficials.

Anunciant les vagants de les càtedres de Patologia, de Salamanca y de Construccions y Agricultura, de l'Escola central d'enginyers industrials; la primera a trasllació y la segona a oposició.

**ELS DUROS SEVILLANS**

S'han fos 13.000,800 pessetes de la recullida de duros sevillans.

S'han perdut en l'operació 65 kilograms de plata, en total.

**CARRETERA**

S'ha verificat la subasta pera adjudicació de la construcció de la carretera de Ribes a Puigcerdá, kilómetres 12 al 28.

**ELS CONSUMS**

Ha visitat al senyor Besada una comissió pera demanarli la supressió de l'impost de consums sobre la llet.

El senyor Besada els ha dit que no es partidari de les desgravacions. Ademés els ajuntaments podran acordar la supressió a partir del primer de janer.

Ens ha dit el senyor Besada que envia la familia a Pontevedra, quedantse ell aquí mentres durin les presents circumstancies.

**ELS MOROS DE L'EMBAIXADA**

Els moros de l'embaixada han estat aquest matí en alguns bazars, comprant vanos, panderetes, castanyetes. ect.

Aquesta tarda visitaran la fàbrica de tapssos.

***A les 8 nit***

**PROJECTE D'OBRES**

El rei ha firmat un decret aprovant el projecte d'obres adicionals pera cimentació de l'edifici destinat a ensenyanses generales y tècniques a Palma de Mallorca.

**DE SANT SEBASTIÀ**

San Sebastián. — Anit varen sopar al Miramar el princep Enric de Prusia, l'embaixador alemany, el comandant del «Lubeck» y dos ajudants del princep.

—Al Casino s'ha celebrat un banquet en honor dels balandristes.

Hi han assistit 100 comensals.

El general Echagüe ha representat al rei.

Han brindat el president del Club Nàutic y el general Echagüe.

—Ahir tarda passejaven el princep

els seus fills vestits de paisà y la guarda civil els va deturar.

Varen ensenyar les insignies del Club y els guardes els varen deixar passar.

### EL VIATGE DEN MAURA

A les 8'45 d'aquest matí ha sortit el senyor Maura, cap a Santiago.

El senyor La Cierva ha dit que no sab si a l'acabar l'excursió regia a Galicia, tornarà'l senyor Maura a Madrid o anirà a Santander.

### NOVES DIVERSES

El Banc d'Espanya conserva les plasses y abonará'l sóu als seus empleats reservistes.

—La marquesa de Squilache ha ofert socorre als reservistes, organisant un Comitè pera aquest objecte.

—El Patronat de Nois atendrà als fills dels reservistes.

—L'Ateneu Mercantil de Valencia ha obert una suscripció, que ha encapsalat ab mil pessetes, pera les families dels reservistes.

### EL FILL DEL GENERAL MARINA

Ha arribat a Madrid el fill del general Marina.

Ha dit que va estar a Melilla pera veure al seu pare, però no ho va conseguir.

**A les 9'45 nit**

### DE L'AJUNTAMENT

En la sessió de l'Ajuntament, els republicans han presentat una proposició demanant que 30,000 pessetes votades pera festes se destinin a les families dels reservistes; que'l sóu o jornal dels empleats de l'Ajuntament cridats a files, els cobrin les seves families, y que en cas de mort en la guerra se'ls concedeixi una pensió.

Així s'ha aprovat.

### EL REI A GALICIA

San Sebastián.—Ha marxat el rei en direcció a Galicia.

En l'estació fou despedit per les persones reials, les autoritats y funcionaris palatins.

### DE VALENCIA

Valencia.—L'individu de la Junta de vocals associats, senyor Mañez, ha estat sospés del càrrec, substituintlo el recorrent, senyor Pujos, pertanyent al partit carlí.

—L'arcalde's proposa tributar una calorosa rebuda als excursionistes mallorquins que arribaran a Valencia'l propvinent diumenge formant part del grupu de turistes organisat pel periòdic de Palma de Mallorca «La Ultima Hora».

—S'ha obert una suscripció iniciada per la senyora del senyor Trenor a favor dels reservistes d'aquesta regió que hagin de incorporarse a files.

**A les 11'45**

### RUMOR

Ha circulat a Borsa, el rumor de que'l Roghi ha entrat a Fez.

### CASAMENT DE DON JAUME?

Entre'ls carlins se diu que després del dol, don Jaume's casarà ab la princesa Caterina, emparentada ab l'emperador de Alemanya.

### EN LEÓN Y CASTILLO

Es esperat a San Sebastián l'embaixador d'Espanya a París, senyor León y Castillo.

### EL REI Y LES REGATES

San Sebastián.—El rei ha estat convidat a les regates de Southampon.

S'ha excusat dient que no pot anarhi perquè ha d'assistir a les de Santander.

### EL TIFUS A MADRID

Se confirma oficialment que ha cessat l'epidemia de tifus a Madrid.

Ahir no ingressà cap malalt a l'hospital.

### EL SENYOR DATO

El senyor Dato ha sortit cap a San Sebastián y Suissa a estiuejar.

# LA CAMPANYA DEL RIFF

## NOU SAGNANT COMBAT

## Les primeres baixes conegudes són, 1 colonel, 1 capità y 2 oficials morts y 13 ferits greus

### *Noticies que la censura no ha deixat trasmetre al nostre corresponsal*

Per correu. Madrid, dia 22)

La carta que en Nougués ha enviat als diputats republicans preganloshi que concorrin a la reunió del diumenge, està redactada ab termes de gran energia y de violenta protesta contra la guerra.

El senyor Nougués diu que no té inconvenient en esser portador del Missatge que's tracta de dirigir a don Alfons, fent notar que'l poble espanyol no vol la guerra y que's fa necessaria l'immediata reunió de les Corts pera que'l Govern doni compte de sa conducta y expliqui'ls seus propòsits.

⁂

Ha estat molt comentada la conducta de l'infant don Ferran venint a Madrid pera despedir al regiment de que forma part y tornar desseguida a San Sebastián.

Parlant d'aquest assumpte, se deia en alguns círculs polítics que en cambi ningú ha contestat un telegrama de l'infant don Alfons d'Orleans, que malgrat l'exoneració que acaba de sofrir s'ha ofert pera anar a Melilla.

⁂

Una carta de Melilla amplia la noticia de l'intimació que'ls moros dirigiren a les autoritats espanyoles. El parlamentari rifeny digué al general Real que concedien 12 hores de plas pera evaquar l'Atalayón, la linia de Beni-bu-fruo y tots els terrenys darrerament ocupats.

Es de notar aquest detall perquè demostra l'envalentonament dels moros y la confiansa que tenen en la victoria.

⁂

De Melilla ha rebut una carta'l diputat català senyor Rius, en que li donen detalls molts respecte la desorganisació imperant; un d'ells es d'una enormitat sense nom: a bordo del «Montevideo» moriren cavalls per haverse descuidat d'embarcar raccions pera'l bestiar; altres al desembarcar estaven inútils pera'l servei.

⁂

Persones competents asseguren que de anar a Melilla'ls 50,000 homes que ara's consideren necessaris, l'aventura del Marroc ens haurà costat més de 30 milions abans de l'any.

⁂

Aquest matí s'ha celebrat reunió d'autoritats.

El Govern està decidit a declarar Madrid en estat de siti en cas que fets com els d'ahir se repeteixin.

⁂

Se sab que en diversos punts del trajecte'ls trens de reservistes han estat acullits ab demostracions hostils a la guerra.

⁂

Se coneixen detalls d'un fet molt greu ocorregut en el quarter aont s'allotjava el batalló d'Arapiles que marxa ara camí de Melilla.

Cent soldats tingueren que esser desarmats.

Com als reservistes rebels de Barcelona quan arribin a Melilla se'ls sotmetrà a procediment sumaríssim.

⁂

El Govern diu que's proposa esser inexorable ab els actes d'indisciplina.

⁂

Segueix l'atmosfera presentantse molt carregada.

El malestar del país se manifesta en forma rudiosa.

Baix l'actitut d'indiferencia que han adoptat els governants, me consta que se hi amaga una gran inquietut.

⁂

La despedida al batalló de Las Navas fou molt més accidentada que les passades.

El públic invadí l'estació y pretengué cremar els vagons. Se'n cremaren dos d'aquests.

Els crits d'«Abaix la guerra injusta!» eren aixordadors.

A tota pressa s'hagué de reclamar reforsos de policies y guardes. Els magatzems de l'estació estaven plens de joves, que volgueren apoderarse de picots y material pera inutilisar les vies.

Una pluja de pedres caigué sobre'ls oficials de la forsa expedicionaria, que increpaven als manifestants. Ab els sabres desenvainats, al crit de «Viva el ejército» y «Viva España», els oficials donaren una càrrega.

La versió oficial diu que del xoc resultaren set ferits, ademés d'un empleat de la companyia y d'un agent de policia. Aquest fou el nombre d'auxiliats al dispensari de l'estació; però nosaltres poderem comptar fins a quinze ferits.

Hi hagué moments d'inquietut, puig se arribà a témer que'ls manifestants impedissen la marxa dels trens.

Se practicaren nombroses detencions.

S'hagué de voltar el tren d'un doble cordó de forsa armada, pera poder marxar el tren.

(Per telègraf y telèfon)

### LO QUE DIU LA PREMPSA

Madrid.—«A B C» publica una interviu ab un prestigiós general, qui diu que s'ha d'aixecar l'esperit públic, atenent a les families dels reservistes.

Opina que deurá avensarse, pera castigar als rifenys y evitar que Melilla sigui un sot rodejat de vespers.

Creu que això pot ferho el general Marina ab 16,000 homes.

«El Imparcial» diu que al Govern li ha faltat un acte de sinceritat pera exposar a l'opinió la necessitat de sacrificis, y s'ha equivocat creient que seria una escaramussa lo que será una guerra sangnanta y de greus conseqüencies econòmiques.

S'hauria guanyat més dient la veritat.

Han estat denunciats «El País» y «España Nueva», d'ahir.

«El País» d'avui diu que s'explica que en Maura censurés als lliberals perquè sospenien tant sovint les garanties, perquè ell prescindeix de la Constitució sense la formalitat de la sospensió. Això significa prohibir els drets de reunió, manifestació y llibertat de la prempsa, reconeguts en la Constitució.

«El Liberal» censura la conducta del senyor La Cierva.

Considera una semisospensió de garanties l'impedir que circulin certes noticies, la prohibició de mitings y la clausura de casinos.

Això—diu—portará més intranquilitat an els esperits. Si no s'obren les válvules de l'opinió, poden venir actes colectius que fassin explotar l'indignació popular.

—La major part dels diaris censuren les mides de censura adoptades pel senyor La Cierva pera impedir la circulació de noticies.

### PROIBICIONS

Madrid.—Els socialistes projectan celebrar el 25, al Teatre Barbieri, un miting contra la guerra.

El quefe superior de policia l'ha proibit.

Saragossa.—El governador ha proibit el miting y manifestació projectats contra la guerra.

S'han concentrat 100 guardes civils.

### TROPES A LA GUERRA

Madrid.—L'estació del Mitgdia ha estat presa aquesta matinada militarment, per cavalleria y infanteria de seguretat y guarda civil.

Als andens hi havia'l capitá general y altres autoritats.

El reixat, rodejat d'un cordó, contenia la gent que pugnava per entrar.

A les dues de la matinada ha arribat el tren d'Alcalá ab el batalló de Llerena.

Hi han hagut aplaudiments y visques.

A les 2'20 ha sortit el tren, repetintse els aplaudiments y visques.

A les tres ha arribat un altre tren d'Alcalá, ab individus del cos d'Administració.

Ha sortit a les 5'40, repetintse'ls visques y aplaudiments.

A Alcalá han acudit a despedir les tropes l'Ajuntament y el casino, repartint tabacs, diner y queviures.

A les 7'25 ha sortit cap a Málaga y Melilla, la companyia de telegrafistes que era al Pardo.

A les 11'40 ha sortit la plana major d'artilleria y una bateria de montanya.

S'havien adoptat precaucions.

La sortida s'ha fet ab orde.

Un grupu d'artilleria del segon montat está disposat pera marxar al primer avís.

### EMBARCS A MÁLAGA

Málaga.—En el «Almirante Lobo» y el «Rabat» ha marxat el batalló de Figueres.

En el «Numancia», ha marxat el batalló de Barbastro.

En el «San Francisco», han sortit cavalleria, enginyers y ametralladores.

En el «Menorquín», administració militar, families de militars y el comandant Perceguer, pera cobrir la baixa del senyor Royo.

### MATERIAL DE GUERRA

Madrid.—Pera la brigada que mana'l general Aguilera s'han adquirit 200 mules.

S'assegura que aniran a Melilla dos regiments de dragons, de guarnició a Barcelona, que mana'l general Brandeis.

Als parcs se fan contínues remeses de material a Melilla.

S'hi treballa de dia y nit.

### TELEGRAMA OFICIAL

Madrid.—Telegrama oficial facilitat al atzars de la lluita.—

«Melilla, 23, 1.—Avui sols hi ha hagut tiroteig de poca importancia desde l'estribació del Gurugú contra les posicions d'Amet el Ylach y Sidi Muza, haventlos allunyat els dispars dels canons. A Amet, un ferit. Desde el límit s'han disparat algunes canonades cap a una fondalada del Gurugú, punt frescal, aont, segons deien les confidencies, hi havia grupus nombrosos, ignorantse'l resultat. En l'atac de la nit 20 a Sidi Muza van morir l'intérpret práctic del regiment d'Africa anomenat El Gomari. Ha mort a l'hospital el tinent de Mérida don Francisco Coca y tres de tropa. Segons confidencies l'harka se ha dividir en dues: té'l seu centre al riu Barracas, aprop del zoco de Maezza, estribació del Gurugú. Té'l propósit d'atacar de nit. El bestiar d'artilleria que regressava de Sidi Amet, protegit per un esquadró, ha apoiat el foc de fuselleria, perdent una bota. Hi ha un ferit de l'esquadro de Treviño.»

### PARLA EN GASSET

Madrid.—El senyor Gasset ha escrit al senyor Moret pregantli que procuri que'l Govern obri el Parlament.

Creu que a Melilla se tracta ja de la magna empresa de salvar l'honor de les armes.

El Parlament deu aprovar tot seguit el servei obligatori, pera que tinguin encara temps d'anar a la guerra'ls fills dels aristócrates, dels polítics y dels banquers.

Afegeix que no trigará en exteriorisarse l'opinió lliberal sobre la guerra.

### ARTILLERS CAP A LA GUERRA

Coruña.—La bateria d'artilleria reforsada que ha marxat a Melilla, consta de 120 homes ab 90 mules.

Moments abans d'arrancar el tren el general Aznar dirigí una alocució als soldats, excitantlos a lluitar ab valor pera deixar ben posat el nom de l'estandart del regiment.

—No oblideu, digué, que aquí quedem tots, tenintvos enveja, y esperant el moment d'anar a compartir ab vosaltres els atzars de la lluita.

Els soldats contestaren donant visques a Espanya que'l públic secondá ab visques a l'exèrcit.

Lugo.—Han sortit 25 soldats d'artilleria y 31 mules, que completaran una de les bateries destinades a Melilla.

### PELS RESERVISTES

Madrid.—Don Josep Poveda y Ramírez, envia una carta a «El Liberal», proposant que s'obrin suscripcions públiques diaries en totes les poblacions, viles y llogarets d'Espanya, pera atendre a les families dels reservistes.

La marquesa de Squilache ha telegrafiat també a «El Imparcial» desde La Granja, aont se troba estiuejant, oferintse pera atendre a la sort de les families dels reservistes, si's fes necessari acudir pera això a l'acció dels particulars.

El Banc d'Espanya ha acordat mantenir en sos llocs als empleats reservistes y abonar a ses families el sóu íntegre que aquells tenien.

Passen de 110 els empleats de tramvies que han entrat en files, marxant a Melilla.

Tots ells han anat formant part de la brigada que mana'l general Pintos.

La Banda Municipal s'ha ofert a l'arcalde pera celebrar el dimars pròxim un concert en la plassa de toros, a benefici de les families dels reservistes fills de Madrid que van a Melilla.

La «Gaceta» publica una reial orde concedint pensions de 50 cèntims diaris a les dònes, orfes y mares dels reservistes cridats a files.

També publica altra disposició que'ls reservistes que servien destins dependents del minsiteri de Gracia y Justicia, tornin a ocuparlos tant aviat com acabin les actuals circumstancies.

### ELS DIPUTATS REPUBLICANS

El diputat per Valencia senyor Cervera ha telegrafiat an en Pérez Galdós invitantlo a que reuneixi a la minoria republicana pera demanar la reobertura del Parlament, en vista de les circumstancies que han provocat els successos de Melilla.

En cas de que'l Govern se negués a convocar ara a les Corts, els diputats republicans sotscriurien un Missatge de protesta dirigit al president del Consell o al president de la Cambra.

### DELS DARRERS COMBATS

Melilla.—L'harka s'ha dividit en dues fraccions, una fòra del nostre alcans y l'altra amagada al coll central del Gurugú.

A les quatre de la tarda d'ahir vàrem canonejar els llocs aont se reuneix la harka, apareixent moros que estaven amagats.

Se va rompre'l foc a l'Hipòdrom, contra'l Gurugú.

Se degueren causar moltes baixes als moros ab granades.

La secció d'artilleria de Sidi-Muza va foguejar la montanya eficasment.

Al ferse de nit grupus de moros varen foguejar les nostres posicions, ferint a un soldat.

S'esperen forses de Málaga.

En el combat del 18 hi hagué 3 oficials, 6 sargents y 109 cabos y soldats ferits.

En el darrer combat hi hagué 33 morts y 64 ferits.

Els quefes moros creuen que hi haurà una temporada de pau, en vista de les grans baixes sofertes pels rifenys.

Les tropes de la brigada Pintos s'allotjaran en campaments de la zona exterior, prop de la segona caseta del ferrocarril.

El general Marina ha confirmat que s'obrirà judici contradictori pera la concessió de la creu llorejada de Sant Ferran al comandant Royo y al capità Guiloche.

### DETALLS

Melilla.—Els moros, després de l'últim combat desapareguéren en uns profonds barrancs.

En un reconeixement que feren les tropes, trobaren quaranta cadavres de moros.

Per una confidencia se sabé que l'harka s'havia fraccionat, amagantse en una part profonda del coll del Nador.

Mitja bateria de la posició principal canonejà alguns grupus que intentaven correr cap a l'Oest, a l'objecte, sens dubte, d'escometrens durant la nit en nostres posicions intermitges.

Llavors aparegué una altra part de la harka, que fou batuda ab granades desde l'Hipòdrom, logrant desbandarla.

A la tarda, la bateria de Sidi-Muza va batre les crestes de les montanyes veïnes que estaven coronades de moros.

Les ametralladores funcionaren activament, produint a l'enemic visibles baixes.

Després continuà'l foc intermitent, estant preparades les tropes en el campament y demés posicions, doncs, se considera imminent l'atac general.

Se prepara allotjament pera les tropes de Madrid que arribaran avui.

La calor es insoportable.

### EL GENERAL MARINA

Melilla.—El general Marina ha sortit de aquesta plassa, dirigintse altra vegada al campament.

### UN ALTRE OFEGAT

Melilla.—Ha aparegut a la platja'l cadavre d'un altre soldat del batalló de Mérida, que morí ofegat a l'enfonzarse una llanxa.

### MORT D'UN TINENT

Melilla.—Ha mort a l'hospital d'aquesta plassa'l tinent de la primera companyia del batalló de cassadors de Mérida, don Francisco Roca Llobet, que fou ferit en el combat del dia 20.

També han mort tres individus de tropa que estaven ferits.

### DESEMBARC DE TROPES

Melilla.—Han arribat el creuer «Numancia» y el transport «Almirante Lobo».

També ha fondejat aquest matí'l transatlàntic «San Francisco».

Dels esmentats vaixells desembarcaren els batallons de cassadors de Figueres, Barbastro y Madrid.

### MORT DE "EL GOMARI"

Melilla.—Segons noves rebudes del campament, en el combat del dia 20 morí'l moro «El Gomari» que estava al servei del regiment d'infanteria d'Africa com a pràctic y intèrpret.

### ANORMALITAT A CEUTA

Sevilla.—S'ha confirmat que regna anormalitat entre les cábiles fronterisses a Ceuta.

Els moros d'aquelles destruiren la carretera de Tetuán y s'endugueren ferramentes y dos cavalls.

Entre'l veinat de Ceuta aquests fets han produit l'alarma consegüent.

### EN MAURA, SATISFET

Madrid.—El senyor Maura ha dit aquesta tarda, que estava satisfet (!!) de les darreres noves rebudes de Melilla.

Poc després, s'han rebut les primeres noticies del nou combat, dolorosíssim pera'ls espanyols.

## DARRERA HORA

### ATACS INSISTENTS

Melilla.—Se dona molta importancia al fet de que'ls moros ataquin tan repetidament les posicions ocupades per les tropes espanyoles.

Se remarca an aquest propósit, el detall de que del primer atac dels moros al segon, que tingué lloc el dia 18, transcorregueren 9 dies, mentres que desde'l dia 18, els atacs se succeeixen cada dos dies, haventhi hagut el del dia 20 a 21, y el d'avui, dia 23.

Això demostra en primer lloc, que durant aquests darrers dies, els moros han obtingut cert éxit y que se proposen hostilisar continuament les tropes espanyoles pera no deixarles descansar.

### LES MUNICIONS DELS MOROS

Melilla.—Causa a tothom una gran sorpresa, l'abundancia d'armes y projectils de que disposen els moros.

Això prova que hi ha un gran contrabandol d'armes a la costa del Riff.

Se creu que algú ajuda als rifenys.

### NOUS DETALLS

Melilla.—Les forses rellevades de Sidi Muza que prengueren part en el combat del dia 21, refereixen nous detalls del mateix.

Els moros arribaren moltes vegades fins als filferros del campament, y la lluita a la baioneta, durá més de dues hores.

Els moros enfilaven l'apunteria contra els artillers, la qual, desgraciadament, resultava bastant certera.

Pera apuntar, els moros se guiaven per les flamarades dels canons al disparar,

### ELS MOROS AMICS

Melilla.—El general Marina s'ha negat a admétre'l concurs, en la lluita, de molts moros que se li han presentat, dientse amics d'Espanya.

Els hi ha ofert, en cambi, de que si's mostraven lleals, els protegiria contra les provables agressions dels revoltosos.

### EL CARRIL DE LES MINES

Melilla.—El carril de les mines de Beni-bui-frur, funciona aquests dies fins a la segona caseta.

S'utilisa principalment pera les necessitats militars, transportant municions de boca y guerra y els morts y ferits.

### TEMENSES

Melilla. — L'impressió dominant an aquesta plassa, es de que'ls moros estan envalentonats y que esperen les necessaries provisions de guerra, pera atacar novament al campament espanyol.

També existeix l'impressió de que urgeix el prompte enviu de considerables reforsos.

## UN ALTRE COMBAT

### BATALLA QUE S'ACOSTA

Melilla.—Cap a boca de fosc d'ahir aumentá el canoneig que constantment venia fentse desde nostres posicions.

El foc arribá a esser fortíssim, funcionant totes les bateries. L'estampit dels canons es terrible.

El número de moros que's veuen en les carenes es gran. Són un grapat de mils.

Tot fa creure que's realisará un combat general, que, segons els indicis, será rudíssim.

L'ansietat es extraordinaria.

Els terrats de Melilla estan plens de gent.

### NOU COMBAT SAGNANT

Melilla.—L'Estat Major ha facilitat una nota oficiosa del combat d'avui. Diu que a primera hora de la matinada se generalisá l'atac a nostres posicions, principalment contra Sidi-Muza y Posada del Cabo Moreno.

Sortí una columna de sis companyies y una secció d'artilleria pera protegir les primeres posicions, rebutjant a l'enemic y perseguintlo fins una distancia de dos kilómetres.

El combat ha estat encarnisat fins ben entrat el dia, en que l'enemic s'allunyá ocupant nostres forses les posicions.

Les baixes conegudes són: un colonel, un capitá y dos oficials morts. Els ferits són en número de 13.

Se desconeix exactament el número de baixes. Són moltíssimes.

Les forses desembarcades prengueren part en el foc.

Aquest seguia a dos quarts de cinc.

L'impressió a la plassa de Melilla es tristíssima. Hi ha veritable angoixa.

Ningú s'esperava que'ls moros lluitessin ab tant terrible ímpetu ni que disposessin dels medis de guerra de que demostren disposar.

### TELEGRAMA OFICIAL DEL NOU COMBAT

Madrid.—Al ministeri de la Guerra s'ha rebut el següent telegrama:

«Melilla, 23, a les 16'30. — General governador a ministre. — Aquesta matinada se generalisará un atac a les nostres posicions, principalment, a Sidi Muza y a la Posada del Cabo Moreno.

A mitja nit, sortí la columna del colonel Alvarez Cabrera pera protegir les defenses de l'atac de Sidi-Muza, arribant oportunament ab sis companyies y una secció de artilleria de montanya, que al fer la sortida pera rebutjar a l'enemic, conseguí'l seu objecte, perseguintlo dos kilòmetres.

El colonel Cabrera morí al front de les tropes, ab un capità del regiment d'Africa y dos oficials.

També hi ha 13 ferits.

El combat continuà ab rudesa fins a ben entrat el dia en que l'enemic s'allunyà cap a la banda de la Posada del Cabo Moreno, continuant el foc encara que dèbilment, per part de l'enemic, ocupant les nostres tropes algunes posicions a l'avensar, les quals abandonaré a entrada de fosc per falta de temps pera atrinxerarles.

Els cassadors de Figueres y Barbastro així que han desembarcat han estat conduits a la linia de foc.

Quan sàpiga les baixes definitives, ne donaré compte.»

(NOTA. — Es altament significatiu el fet de que cada atac dels moros es més aprop de Melilla.)

### UN ALTRE ARTICLE DEN MAESTRE

Madrid.—El senador lliberal don Tomás Maestre, publica aquesta nit, un nou article en «El Mundo».

Insisteix en defensar la guerra y la conquesta del Marroc.

Combat la campanya contra la guerra empresa pels socialistes, y censura les manifestacions den Pau Iglesias en els darrers mitings.

Contestant a una carta que diu haver rebut d'una obrera catalana, mare d'un reservista que ha marxat cap a la guerra, el senyor Maestre li diu:

«Si'l teu fill mor, s'emportará la satisfacció del dever complert. La victoria dels espanyols al Riff, millorará la situació de l'industria catalana, y, a la fábrica, te pujaran el jornal.»

### ELS SOLIDARIS Y EN MAURA

Madrid.—Es molt comentat en els circuls polítics, el telegrama enviat pels diputats solidaris an en Maura y la contestació donada al mateix, pel president del Consell.

Se considera que aquesta es una fugida d'estudi.

### AGITACIÓ A CEUTA

Ceuta.—Les noves que de Melilla reben els cabilenys dels encontorns d'aquesta plassa, els tenen molt excitats.

Les cábiles fronterisses se mostren provocadores.

S'han prés precaucions.

### EL GENERAL OROZCO

Madrid.—Sembla que per ara no anirà a Melilla, el general Orozco, quefe de la divisió reforsada, pera evitar que ab el general Marina siguin dos, els generals de la mateixa graduació que hi hagi allà.

Per ara solament anirà a Melilla la primera divisió d'aquella brigada.

### A LA BORSA

Madrid.—Aquesta tarda hi ha hagut a Borsa, tendencies optimistes, bon xic artificioses.

### MOROS PRESOS

Ceuta.—Han esta detinguts alguns moros.

Se'ls suposa complicats ab el contraban d'armes.

### A FAVOR DELS RESERVISTES

Madrid. — El capità de cavalleria don Lluis Carvajal publica a la prempsa una carta, excitant a la gent pera socorre a les families dels reservistes que han marxat a Melilla.

Encapsala la suscripció ab 25,000 pessetes.

R

### ELS RESERVISTES CASAT

Melilla.—L'autoritat militar ha disposat que'ls reservistes casats quedin de guarnició dintre de la plassa.

### RESERVISTES LLICENCIATS

Màlaga.—A l'arribar aquí'l batalló de Barbastro s'han trobat ab que hi havia 21 reservistes que s'havien incorporat a files indegudament.

En vista d'això han estat llicenciats.

### MÉS PELS RESERVISTES

Madrid. — L'Ajuntament d'aquesta vila ha acordat que'ls empleats y reservistes obrers segueixin percebint els sous y se'ls hi reservin els llocs.

### TÁCTICA NOVA

Madrid.—En els circuls militars se diu que tant aviat com el general Marina tingui a Melilla els materials necessaris, s'empleará contra'ls moros la nova tàctica recomenada pel comandant Burguete, que consisteix en llensar bombes de mà contra l'enemic.

### NOVES DIVERSES

Melilla.—Les forses que han desembarcat aquest matí han rebut ordes de sortir cap al camp exterior.

S'ha verificat l'enterrament del tinent Coca.

A les cinc de la tarda se sent desde la plassa un canoneig llunyà.

### NOU ATAC?

Melilla.—Cap al tard, se sent un violent canoneig cap a la banda de l'Atalayón.

Se suposa que les cábiles han intentat un nou atac.

## Informació de l'extranger

### LA CRISI FRANCESA

París.—MM. Fallieres y Briand han conferenciat llargament, examinant la situació política.

El president de la República, M. Fallieres ha encarregat aquest vespre a M. Briand la formació de Gabinet.

M. Briand ha contestat que primer volia consultar als seus amics polítics.

El primer a qui ha consultat, ha estat a M. Clemenceau.

Després ha conferenciat ab altres polítics.

Als passadissos de la Cambra s'han fet animats comentaris sobre'l desenllás de la crisi.

Els radicals manifesten certa hostilitat a un ministeri Briand.

Els radicals socialistes diuen que'l nou ministeri te d'esser radical o radical-socialista.

Hi ha certa espectació política, per saber si M. Briand podrá solucionar les dificultats que se li ofereixen pera la combinació ministerial.

### L'OPINIÓ ALEMANYA

Berlin.—L'inesperada caiguda del ministeri Clemenceau, es la nota del dia.

Els periódics surten plens de retrats y biografies de M. Clemenceau, y alguns fan comparacions ab la retirada de M. Bülow.

Per lo que diu la prempsa, se dedueix que M. Clemenceau tenia aquí moltes simpaties.

El «Berliner Tageblatt», admira la manera tota parlamentaria ab que s'ha operat la retirada de M. Clemenceau, y que la Cambra no ha pogut escoltar que aquell hagi parlat de negligencia en la preparació de la defensa nacional.

«Es precís, diu, fer constar que M. Clemenceau ha caigut en el precís moment en que torna a sorgir la qüestió del Marroc, y en la qual Espanya, provablement empesa per Anglaterra, s'ha embolicat en una aventura sagnanta que posa l'«entente» anglo-franco-espanyola en presencia de noves decisions a pendre.»

El «Lokal-Anzeiger», diu:

«Considerant els grans éxits que ha obtingut el ministeri Clemenceau, tant en l'interior com en l'exeterior, la caiguda de aquest gran home d'Estat deu esser sentida per tots els vers amics de la República.

»L'actitut adoptada per MM. Clemenceau y Pichon enfront de l'extranger, ha donat per resultat aixecar a Fransa a un alt grau d'independencia en el concert europeu.

»Segurament no es impossible que M. Clemenceau torni al poder, y aleshores la seva influencia será més intensa y duradera.»

### CARDENAL CONDEMNAT

Burdeux.—El Tribunal correccional ha condempnat al cardenal Andrieu a 600 francs de penyora y a un capellá de la Catedral, a 25 francs, per excitació a la desobediencia de la llei de separació.

### EL TESTAMENT DE DON CARLES

París.—«L'Univers» publica'l testament polític de don Carles de Borbó, escrit a Venecia l'any 1897.

Don Carles renova la seva declaració de fe católica, feta en el seu testament privat.

Se felicita d'haver conservat la seva bandera verge de tota capitulació.

Invita als carlins a seguir aclamant, després d'ell, al rei llegítim, tradicional y espanyol, y a combatre pels principis que han defensat desde 1868.

Beneeix al seu fill don Jaume, a qui Déu ha designat pera posarse al cap de la comunió tradicionalista, y li recomana que mantingui'ls seus drets a Fransa y que respecti y defensi les llibertats tradicionals dels seus pobles.

### EL CONFLICTE SUDAMERICÁ

Washington.—El Govern té noticies de que Bolivia y el Perú han acordat negociar directament, esperant arribar a una solució satisfactoria de la qüestió relativa a les fronteres.

### EL NEGUS MENELIK

París.—La «Gazeta de Colonia» publica una informació d'Addi-Sabeba segons la qual el Negus está greument malalt y la emperatriu d'Abisinia també está sotmesa a tractament facultatiu. S'afegeix que els partidaris d'un y altra han arribat a les mans, resultant 150 morts.

### DE LA CRISI FRANCESA

París.—A mitgdia M. Briand ha anat a l'Eliseu, a donar compte al president del curs de les seves gestions pera la constitució de Gabinet.

M. Briand ha pregat a M. Fallieres que esperés perquè encara no podia donarli cap resposta definitiva.

### DE XILE

Santiago de Xile.—El president d'aquesta República, que sofreix una dolensa a la vista, marxará, segons s'assegura, a Europa, ab llicencia de sis mesos, pera ferse operar.

Assumirà les funcions presidencials durant la seva absencia, el vispresident de la República.

# Revista mondial

### ELS XIULETS AL TEATRE

Es legal el xiulet al teatre? Heusaquí una qüestió de que han parlat molts aficionats a les representacions teatrals.

Un tribunal de Gremona ha degut resoldre aquesta qüestió. Y ho ha resolt afirmativament.

«Aquell que paga—ha dit el tribunal te'l dret d'expressar la seva opinió. El xiular es una manifestació de desaprovació com qualsevol altra. Els aplàudiments son també una manifestació y ben sorollosa, d'aprovació. Doncs si s'ha de condemnar al qui xiula, també s'ha de condemnar al qui aplaudeix.» Llógica!

Poden doncs manifestar la seva opinió de la manera que vulguin, els concorrents als espectacles teatrals.

### L'HEROISME DELS SAVIS

Un d'aquests dies ha mort Matucci, el director de l'Observatori del Vesuvi.

A propósit de la mort, se compta d'aquest savi una anécdota, que es una bona manifestació d'aquesta mena d'heroisme, gairebé inconsciencia, ab la qual els homes de ciencia assisteixen als majors perills.

Es una de les darreres erupcions, Matucci s'obstiná impertérrit en no moures del seu observatori; volia descubrir alguna cosa pera afegir a l'estudi que'ls savis han fet dels volcans. Se salvá com qui diu miraculosament, y a l'anarlo a trobar exclamá ensenyant les nombroses notes preses: «Quina alegria!» No's recordava del perill en que havia estat ni de res del món més que de la seva ciencia.

### COSES DE CUINA

L'esposa del president de la República francesa está aquests dies enfeinadíssima. L'ha deixat la cuinera y no es empresa fácil trobarli substituta. Peró lo interessant de tot aixó, es la raó que ha donat la servent, pera deixar la cuina presidencial. Aquesta raó l'ha repetida lá presidenta ab aquestes paraules:

«Cóm voleu tenir servei a preus raonables, quan el quefe de cuina de l'emperador Nicolau de Russia guanya 160.000 francs cada any y els sous dels subquefes no baixen de 20 o 30 mil? El tsar gasta anyalment dos milions de francs en la cuina. No més ab les propines dels cuiners, se guanya més que ab tres anys de servir a l'Eliseu.»

Després d'aquestes declaracions, un ja no s'extranya tant de la malavolensa que els russos—els russos que tenen fam—senten pel seu emperador.

# Certamen Literari de Sabadell

ORGANISAT PER LA SECCIÓ D'ARTS Y LETRES DEL CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÁ D'AQUESTA CIUTAT

## VEREDICTE

### Premis ordinaris

I. Flor natural. Al senyor. Lema: «La mia vida». Núm. 179.

II. Englantina. Diálec a sol ixent. Lema: «Scribetur etc.» Número 103.

III. Viola. Retorn. (Sens lema). Número 155.

### Premis extraordinaris

IV. De l'Excelentíssim Ajuntament de aquesta ciutat. El fill. Lema: «Rebelió». Núm. 157.

V. De l'Excelentíssim Ajuntament de Barcelona. Provinciana. (Sens lema). Número 178.

VI. Del Centre Nacionalista Republicá de Barcelona. A l'esposa. Lema: «Avenir.» Núm. 89.

VII. De don Jaume Cruells Sallarés. Diademes. Lema: «David rei y Teresa de Avila». Núm. 127.

VIII. De don Jaume Brutau. Benjamí. Lema: «Noveleta». Núm. 125.

IX. De don Josep Nicolau d'Olzina y de Riussech. Marina. Lema: «Del natural». Núm. 145.

X. Del Gremi de Fabricants. Projecte de cases ab hortet pera obrers. Núm. 181.

XI. De La Gremial. Un crim misteriós. Lema: «El dir de la gent». Núm. 158.

XII. Del Centre de Dependents del Comers y de l'Industria. No s'adjudica.

XIII. Del Centre Catalá. Necessitat de estimular l'amor local pera fomentar l'esperit colectiu. (Sens lema). Núm. 189.

XIV. De l'Academia de Belles Arts. El poema de l'amor den Manelich. Lema: «Glosa». Núm. 129.

XV. Del Centre Líric Dramátic. L'encís de lo que se'n va. (Sens lema). Núm. 190.

XVI. Del Círcul Sabadellenc. Cansó. (Sens lema). Núm. 150.

XVII. Del Centre Industrial. De les amors espléndides. (Sens lema). Número 153.

Aquest veredicte fou donat a Barcelona pels senyors Ignasi Iglesias, Adriá Gual, J. Pous y Pagés, Marius Aguilar, Pere B. Tarragó, Domingo Saló y l'infrascrit secretari.

De conformitat ab les bases del cartell, se prega als autors premiats envian quant abans un petit fragment de la composició ab un lema y plec clos pera obrirse en l'acte de la festa, que com ja's feu públic tindrá lloc el vinent dia 2 del proper agost, a les nou de la nit, en la platea del Teatre Principal d'aquesta ciutat.

Per lo que's refereix als temes del Foment Mercantil y Industrial y Colegi d'Advocats, com sigui que'l plas d'admissió no fineix fins demá, dintre la present setmana se fará públic el veredicte.

Sabadell, 22 de juliol de 1909.—El secretari del Jurat, J. Altura y Pujada.

## AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

**A TOTS ELS SUSCRIPTORS QUE EN AQUESTS MESOS D'ESTIU S'AUSENTIN DE BARCELONA, ELS PREGUEM TINGUIN LA BONDAD D'AVISAR, PERA SERVIRLOS EL DIARI, SENSE AUMENT, ALLÍ ONT INDIQUIN**

# DE L'AJUNTAMENT

### Bàndol de l'Arcaldia

S'ha publicat el següent:

«Ayuntamiento constitucional de Barcelona.—Con arreglo á lo dispuesto en los artículos 143 de la vigente ley de Reclutamiento y Reemplazo del Ejército y Reglamento para la ejecución de la misma, el ingreso en Caja de los mozos procedentes del actual reemplazo tendrá lugar el día 1.º de agosto próximo, cuya operación se verificará precisamente por lista y á presencia de los que voluntariamente quieran asistir, á las ocho de la mañana, en el cuartel de Roger de Lauria, sito en la calle de Sicilia, en donde se halla instalada la zona militar núm. 27; comprendiendo sus cajas de Recluta: la de número 61, las secciones de quintas 6.ª y 7.ª; la de número 62, las secciones 1.ª, 2.ª y 5.ª, y la de núm. 63, las secciones 4.ª, 8.ª, 9.ª y 10.ª de esta ciudad.

Se previene á los mozos que, una vez ingresados en Caja y recibidos los respectivos pases, ya cambian de jurisdicción y pasan á depender de la militar, tanto los soldados útiles, como los de la situación de depósito, y en tal concepto, los que no asistieran puntualmente dentro del tercer día, después del señalamiento en la convocatoria por ser destinados á Cuerpo ó para qualquier otra función del servicio para la que previamente fueren llamados por sus jefes ó autoridades militares de que dependan, sea cual fuere el domicilio ó la situación en que se hallen, serán castigados como desertores, á menos que estén dispensados de la personal asistencia, en virtud de las prescripciones de la ley de Reemplazos.

Lo que, en cumplimiento de los artículos 143 de los referidos ley y reglamento, se hace público para conocimiento de todos los interesados.

Barcelona, 23 de julio de 1909.—El alcalde constitucional presidente, Juan Coll y Pujol.»

### Lo dels automobilistes

Ahir se reuniren ab la Comissió de Consums y l'arcalde, els automobilistes de Sarriá, queixosos com ja diguerem de que en les seves continues entrades a Barcelona, tinguin de pararse y pagar drets. Com que lo mateix passa ab els automóbils de Barcelona que entren a Sarriá, se procurá arribar a un arreglo, cosa que s'aconseguí després de molt discutir.

La Comissió de Consums formulará dictamen, proposant a l'Ajuntament les bases sobre les quals s'ha convingut l'arreglo.

### Queixes de veïns

Estigueren a l'Arcaldia uns proprietaris dels carrers del Carme, Dou, Angels y altres, a queixarse ab molta raó de que'ls carros que van al mercat de Sant Josep, arriben a primera hora de la nit y els carreters se posen a conversar a crits y a fer gatzara, impedint als veíns dormir ab tranquilitat.

El senyor Coll y Pujol oferí posarhi remei.

Hi ha l'orde de que'ls carros no entrin pels fielats fins a l'una de la matinada y de que s'estacionin a la Ronda de Sant Antoni, d'ont han d'anar al mercat a la hora que s'obri aquest.

Aquestes ordes se van donar precisament per queixes dels veins peró, per lo vist, els agents municipals no s'han cuidat ni poc ni molt de ferles complir.

### Visites a l'arcalde

Han complimentat a l'arcalde'l viscónsul d'Anglaterra senyor Smith y el cónsul de Suissa.

### D'una elecció

Pera ocupar els quatre llocs vagants en la Junta de Museus foren designats els senyors don Manuel Fuxá, don Dionís Baixeras, don Manuel Rodríguez Codolá, y don Josep Rogent y Pedrosa.

### Orde de l'Arcaldia

S'ha donat la de que's regui diariament el carrer de Pelai.

### De Colonies escolars

S'adverteix als deixebles de les escoles municipals que's nomenen a continuació, inscrits pera formar part de les colonies escolars municipals, que havent transcorregut ab excés el plas de cinc dies que se els concedí pera que manifestessin si acceptaven o no l'anar á Colonies, se'ls concedeix un últim y improrrogable plas que finirá per tot el dilluns vinent; advertintse que si deixin de concórrer perdran tot dret a pendre part en les mateixes.

Carles Avanda, Josepa Alfonso, Pere Benacho, Jascinto Balaguer, Josep Brú, Maria Brunet, Miquel Casanovas, Leonci Casinos, Josep Cabanes, Francisco Carbonell, Francisco Espinal, Juli Espinal, Abelard Falguera, Joana Fando, Ramon Güell, Jaume Garcia, Andreu Guimerá, Eugeni Giró, Angela González, Josepa Garro, Marian Ibáñez, Fermí Lizandro, Pilar Laborda, Joan Martí, Eugeni Montserrat, Pere Miñan, Sebastiá Marqués, Mercé Mestres, Rosa Madrano, Domingo Navarro, Encarnació Ortiz, Antoni Paus, Antoni Puertas, Antoni Pujol, Francisca Pla, Roc Raimundo Rabasa, Alfonso Ros, Josep Romeu, Remigi Rodríguez, Joan Ruiz, Antoni Rigal, Josepa Redegon, Maria Roura, Carolina Ruiz, Maria Sánchez, Carolina Soler, Dolors Salvaró, Cecilia Soler, Francisco Sanabra, Josep Sabatés, Francisca Fusalba, Leonci de Varga, Virtuts Vilaplana y Teresa Vilalta.

### Diversos

Han demanat permís:

Don Cristófol González pera instalar un electre motor al núm. 14 del carrer de Villarroel; don Joan Rolduá, pera instalar tres electre motors en una fábrica del carrer de Badal (Sans); don Claudi Doménech, pera instalar un electre motor al núm. 137 del carrer de Muntaner; don Pere Nicolau, pera id., id., al 54 del de Carretes (L. C.); don Joan Moncusí, pera id. id. al 23 del de l'Aurora, y don Pere Roca, pera id. id. al 37 del de Marina.

—La Comissió d'Escorxadors s'ha dirigit a la de Foment pera que fassi tapar un reguerot que hi ha al de Sant Martí, fatxada de Llevant, pel qual circula aigua bruta que molesta extraordinariament al veinat.

—Dilluns se reunirá la Comissió de Reforma.

—La Comissió d'Aixamplis encara no s'ha constituit.

—L'inspeció industrial ha ofert a la Comissió d'Hisenda, interessantli l'inmediat arreglo dels soterranis del monument a Colon, en els quals existeixen nombroses filtracions, y la conveniencia de que's nomeni un maquinista pera atendre a la neteja y lubrificació de la maquinaria de l'ascensor.

# Festes y sports

### Natació

La primera prova del concurs internacional de natació «Copa San Sebastián», organisat pel balneari del mateix nom, ab el concurs del Club de natació «Barcelona», que's celebrará demá diumenge, a les onze del matí, en la platja dels banys de Sant Sebastiá, promet revestir excepcional interés, en vista del número y calitat dels nadadors inscrits.

Els concursants se pocaran en linia sobre un pont colocat junt a la platja. La sortida se fará per grupus de dotze. Cada grupu sortirá ab un intérval de trenta segons. Els mil metres, se recorreran ab un triángol de 500 metres, senyalat per boies. Els guanyadors serán els que efectuin el recorregut en més poc temps.

El senyor comandant de Marina, ha acceptat la presidencia del Jurat de dit concurs.

# ESPECTACLES

**TEATRE PRINCIPAL.** — Cinematògraf.— Estrenes diaries.—Tots dies sessió contínua tarda y vespre. Les festes, matí, tarda y vespre.

**TEATRE TÍVOLI.** — Avui, dissabte, tarda, de dos quarts de set a les vuit. Matinée de revetlla de Sant Jaume. Primer, «La prueba»; segon, «La Milonga»; tercer, les quatre hermoses angleses; quart, «Trío Larrosa»; quint, la gitana Dora ab son immens garrotin; sisè, cinematògraf. Butaques, gratis; entrada, 25 cèntims. Nit, a les nou. Revetlla de Sant Jaume. Primer, «La pena negra»; segon, «Bohemios», per Maria L. Labal; tercer; «La prueba» ab les eminents atraccions «La Milonga», «Trio Larrosa», la gitana Dora y cine; quart, segona representació «Hip! Hip! Barcelona o Atracción de forasteros». Preus populars; entrada, 35 cèntims.

Demà, diumenge, tarda y nit, «La divisa», «La prueba» ab el «Trio Larrosa», la gitana Dora y la revista «Hip! Hip! Barcelona o atracción de forasteros».

Se despatxa a comptaduria.

**TEATRE DE NOVETATS.**— Gran espectacle de cinematògraf y atraccions. Nova màquina cinematogràfica. Cambi de pelícoles tots els dies. Seccions contínues desde dos quarts de sis de la tarda y desde dos quarts de dèu de la nit.

**TEATRE NOU.** — Companyia còmica del teatre Romea de Madrid Avui, dissabte, tarda, de dos quarts de sis a les vuit, secció contínua; localitats lliures; 30 cèntims a la platea y 15 al primer pis. Primer, «Inocencio Amat»; segon «Los hugonotes», dos actes. Nit, a les nou, secció doble. Primer, «El pasado vuelve», segon, estrena en aquest teatre «Los corridos»; a dos quarts d'onze, doble. Primer estrena a Barcelona de la comedia en un acte, de don Eduard Zamacois

**NOCHE BUENA**

Demà, diumenge, tarda y nit, grans funcions y estrena «El genio alegre» dels senyors Quintero.

**TEATRE CÒMIC.** — El més fresc y de millors condicions de Barcelona. — Avui, dissabte, 24 de juliol. Tarda, a les cinc, doble, Primer, «La tajadera»; segon, «La mala fama». Nit, Gran Revetlla de Sant Jaume, a les nou, especial, primer, «Los de Bellinajadores»; segon,

**LAS MIL Y PICO DE NOCHES**

a les onze, especial, primer, «La mala fama»; segon,

**LAS MIL Y PICO DE NOCHES**

Divendres, 30 de juliol, estrena de «La estrella del Moulin Rouge».

**GRAN TEATRE DEL BOSC**

Avui, dissabte, revetlla de Sant Jaume, primer, «La favorita»; segon, el ball «La figlia di pagliacio» per la parella Ratti-Biancifiori; tercer, concurs de tir al blanc ab esplèndits premis, després enlairament de globus; quart, «Studenti Parigini» ab decorat y trajos nous.

**POLITEAMA de las ARENAS**

Gran companyia d'òpera italiana. 29.ª d'abonament. Torn impar. Avui, dissabte, 24 de juliol de 1909. A les nou.

*Funció monstre*

*A benefici del públic*

**REVETLLA DE SANT JAUME**

Primer, la grandiosa òpera en cinc actes

**L'AFRICANA**

posat en escena ab tota proprietat, gran còs de ball, banda, etc.

Segon, segona representació, èxit sorollós de la

**Sarsuela en un acte**

**EL DUO DE LA AFRICANA**

alcansant un verdader triomf els eminents artistes

**MARIA GIUDICE - JULIÁ BIEL y PERELLÓ DE SEGUROLA**

Entrada general, **50 Cénts.** Entrada a platea, **1 Pta.**

Demà, diumenge, dues grans funcions.

Tarda. Fixarse bé en el programa y en el preu.

Nit. Segona de la magnífica òpera

**Mignon**

per l'eminent diva

**Livia Berlendi**

y els aplaudits artistes Brambilla. Salvaneschi y Perelló de Segurola.

Dilluns, debut del famós tenor

**Gerardo Gerardi** ab la grandiosa òpera **OTELLO**

Pera localitats: Cine Doré y teatre Principal.

**TEATRE SORIANO.**—La Riete a Londres, a París, a Berlin, a Francfort, a Viena, a Budapest, a Buenos Aires, a Nova York fou l'artista que revolucionà a tots aquests públics tant per son treball quant per sa hermosura; la Riete al Paralel farà també furor, aneu a vèurela totes les nits a les onze.

**Sala Imperi**

Avui, dissabte, tarda, a les cinc, senzilla, primer, «El barquillero»; segon, «Ninon». Nit, a dos quarts de dèu, especial, revetlla de Sant Jaume, quatre actes quatre; primer, la sarsuela «Ninon»; segon, la sarsuela en tres actes y quatre quadros «Mamzelle Nitouche»; tercer, gran abundor de pelicoles 1,000 metres 1,000.

Demà, diumenge, a dos quarts de dotze, secció matinal, la sarsuela en dos actes «Marina».

Dilluns, a les sis, tarda, inauguració de les seccions econòmiques de tarda a preus reduits. Butaques ab entrada, 50 cèntims y les demés localitats, 25 cèntims, representantse una sarsuela de les de més èxit y projectantse 1,000 metres de pelicoles 1,000.

Aviat arribarà. Ja quasi es aquí.

**AMERICAN PARK.**—Avui, dissabte, revetlla de Sant Jaume, concert musical, executantse diverses sardanes, enllumenació veneciana, noves atraccions. Concert diariament. Bar. Orxateria. Servei esmerat. Entrada gratis.

**Revetlla de Sant Jaume al Tibidabo**

Grans festes al cim. Dissabte, 24 de juliol. A la nit, dissabte y revetlla, gran projector elèctric, cinematògraf a l'aire lliure, tir Flobert, concert per la brillant música del regiment de Vergara, focs artificials, esplèndida enllumenació de la gran sala de festes, etc., etc. Servei del funicular del Tibidabo fins a l'una de la matinada.

Diumenge, 25, a la tarda, escullit programa per la banda militar, putxinel-lis, tir Flobert, foot-ball, Exposició d'antiguetats, etc., etc.

**Comissió Deportiva del Cim del Tibidabo**

*Salut y recreu.*— Diumenge, 18, a la tarda, concert per la brillant música del regiment de Vergara, putxinel-lis, tir, floret, football, exposició d'antiguetats.

A la nit, a les onze, enllumenació de la gran sala de festes en la mateixa forma que estava en el ball de la revetlla de la Verge del Carme, ab entrada lliure pera'ls senyors viatgers y abonats del funicular.

**Cinematògrafs**

**SALA MERCÈ.**—**El Palau den Banyeta.** Espectacle únic. En el cinematògraf, estrenes de novetats tots els dies.

# Botlletí comercial

23 de juliol de 1909

## Moviment de Borsa

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

| | Operacions | Diner | Paper |
|---|---|---|---|
| Londres 90 dies | 00'00 | 27'29 | 00'00 |
| Londres xec | 27'80 | 00'00 | 27'77 |
| Paris xec | 10'50 | 00'00 | 10'25 |
| Madrid y plasses bancables a 8 dies vista | 0'30 | 0'00 | 0'00 |
| *Fondos públics* | | | |
| Deute Interior 4 o\|o fi mes | 83'30 | 83'175 | 83'20 |
| Deute Interior 4 o\|o fi próxim | 00'00 | 00'00 | 00'000 |
| Deute Inter. comp. S. A 4 o\|o | 83'10 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. comp. S. B 4 o\|o | 83'10 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. comp S. C 4 o\|o | 83'10 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. comp. S. D 4 o\|o | 83'00 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. comp. S. E 4 o\|o | 83'00 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. comp. S, F 4 o\|o | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| Deute In. comp. S. G y H id. | 82'90 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Inter. en diferts. S. 4 o\|o | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| Deute Amortizable c. S. A. | 100'30 | 000'00 | 000'00 |
| Deute Amortizable c. S. B. | 100'30 | 000'00 | 000'00 |
| Deute Amortizable c. S. C. | 100'30 | 000'00 | 000'00 |
| Deute Amortizable c. S. D. | 100'30 | 000'00 | 000'00 |
| Deute Amortizable c. S. E. | 100'30 | 000'00 | 000'00 |
| Emprèstit municipal. 4 1\|2 o\|o | 00 00 | 00'00 | 00'00 |
| Emprèstit munic 1.er maig de 1903 y mars 1904, 4 1\|2 | 96'10 | 00'00 | 00'00 |
| Emprestit munic. 1.er janer y 1.er juliol 1908—S. A, B y C | 00'00 | 96'00 | 95'50 |
| Empr. s. Munic. Bonos Ref. | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| *Obligacions comptat* | | | |
| F. C. Nord Villalba a S. | 000'00 | 000'00 | 000'00 |
| F. C. esp. Almansa a Valencia y Tarragona | 100'50 | 101'50 | 101'00 |
| F. C. Oscar a Fransa y altres linies (4 o\|o) | 98'00 | 98'00 | 98'25 |
| F. C. y Mines Sant Joan | 00 00 | 00'00 | 00'00 |
| Tarragona a B. y F. | 00'00 | 58'00 | 58'50 |
| Madrid a Saragossa y a A. | 105'25 | 000'00 | 000'00 |
| M. a S. Serie B. núms. 1 al 150.000 | 102'25 | 102'00 | 102'50 |
| M. a S. Serie C. núms. 1 al 150,000 | 97'00 | 96'50 | 97'00 |
| Madrid a B., Reus a Roda | 57'50 | 00'00 | 00'00 |
| Almansa a V. y T. adherides. | 79'50 | 79'50 | 79'75 |
| Medina a Za.ª y Ore, a Vigo. | 53'00 | 00'00 | 00'00 |
| » » prior. s. G. y H. | 00'00 | 79'00 | 80'00 |
| Mad. a Các. Port. y O. d'Esp. | 000'00 | 102'50 | 103'00 |
| » » » » 3.ª serie | 00'00 | 93'50 | 94'00 |
| Vasco Asturiana | 000'00 | 00'00 | 000'00 |
| Companyia General Tramvs. | 94'00 | 00'00 | 00'00 |
| Companyia Barcel. Electrici. | 000'00 | 000'00 | 00'00 |
| Companyia Barcel. Electrici. | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| Companyia Transatlàntica | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| Canal d'Urgell | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| Comp. Gener. Tabac. Filipi. | 00'00 | 97'50 | 100 00 |
| General sucrera d'Espanya | 000'00 | 000'00 | 000'00 |
| Port de Barcelona emp. 1900 | 100'00 | 000 00 | 000 00 |
| Comp. Anò.ª «El Tibidabo». | 000'00 | 100'50 | 101'00 |
| *Accions fi de mes* | | | |
| Banc Hispà-Colonial | 000'00 | 000'00 | 00'000 |
| Catalana General de Crèdit. | 00'00 | 00'00 | 00'00 |
| F. C. Medina a Z. O. V. | 22 75 | 22'90 | 23'60 |
| F. C. N. d'Espanya | 77'50 | 77'50 | 77'60 |
| » Madrid Saragossa a Alacant | 90'85 | 90'70 | 90'80 |

BORSÍ DEL MATÍ

*Informació de la casa Mas Sardà, Rambla del Mitj, 28*

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Interior fi mes | 82'90 | 82'92 |
| Alacants » | 90'50 | 90'85 |
| Nords » | 76'90 | 77'40 |
| Orenses » | — | 22'60 |
| Colonials » | — | — |

CAMBI DE MONEDES

*Informació de la casa Mas Sardà, Rambla del Mitj, 28*

| | |
|---|---|
| Alfonso | 9'75 per 100 |
| Isabel | 12'75 » » |
| Unses | 9'75 » » |
| Or de 4 duros | 9'25 » » |
| Or de 2 y 1 duros | 7'75 » » |
| Dollars | 12'75 » » |
| Francs | 9'80 » » |
| Marcs | 134'00 » » |
| Lliures esterlines | 27'55 ptas. |

## Plassa de Barcelona

COTONS

*Informació del "Centro Algodonero de Barcelona,,*

*Liverpool* 23 *juliol*

| | Anterior | | Avui | |
|---|---|---|---|---|
| | Tanc | Obre | 12'15 | Tanca |
| Disponible | 6'52 | 0'00 | 6'48 | 0'00 |
| Julio-Agost | 6'31 | 6'34 | 6'34 | 6'31 |
| Octubre-Novembre | 6'23 | 6'25 | 6'25 | 6'22 |
| Janer-Febrer | 6'23 | 6'25 | 6'25 | 6'22 |
| Mars-Abril | 6'24 | 6'26 | 0'00 | 6'22 |
| Maig-Juny | 6'24 | 6'27 | 0'00 | 6'22 |

*Alexandria 23 juiliol*

| | Obra Anterior | Obra Avui |
|---|---|---|
| Agost | 17 00.00 | 17 9\|32 |
| Novembre | 17 7\|32 | 17 9\|32 |

Sostingut

*New York 23 juiol*

| | Anterior | Avui | |
|---|---|---|---|
| | Tanca | Obre | 2on Tel. |
| Disp. | 12'20 | 00'00 | 00'00 |
| Jul. | 11'75 | Nom | 11'77 |
| Ags. | 11'75 | 00'00 | 00'00 |
| Oct. | 11'77 | 11'82 | 11'76 |
| Des. | 11'81 | 00'00 | 00'00 |
| Jan. | 11'78 | 11'85 | 11'80 |
| Mars. | 11'80 | 11'88 | 00'00 |

Sostingut

*New Orleans 23 juliol*

| | Anterior | Avui |
|---|---|---|
| | Tanca | Obra |
| Disponible | Nom | — |
| Juliol | 11'85 | 11'95 |
| Octubre | 11'73 | 11'80 |
| Desembre. | 11'75 | — |
| Janer | 11'77 | — |
| Mars | 11'89 | — |

Sostingut

*Arribades als ports dels Estats Units.* — 2,000 bales contra 2,000 al mateix dia de l'any anterior.

CAFÉS Y SUCRES

*Informació de la casa E Gaissert, Princesa, 54*

*El Havre 23 juliol*

Café (good average)

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Juliol | 42'00 | 42'00 |
| Setembre | 41'00 | 41'00 |
| Desembre | 39'25 | 39'25 |
| Mars | 38'25 | 38'25 |

Sostingut

*Nova York 23 juliol*

Café (Tipu núm. 7)

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Juliol | 6'75 | — |
| Setembre | 5'65 | — |
| Desembre | 5'40 | — |
| Mars | 5'35 | — |

Sostingut

*Hamburg 23 juliol*

Sucre (Base 88 per 100)

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Juliol | 20'90 | — |
| Agost | 21'00 | — |
| Outubre-Novembre-Desembre | 19'85 | — |
| Janer-Febrer-Mars | 20'15 | — |
| Maig | 20'50 | — |

Sostingut

*Paris 23 juliol*

Sucre (núm. 3.)

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Juliol | 30'50 o\|o | 30'50 |
| Agostt. | 30'02 o\|o | 30'02 |
| 4 Ocbr. | 29'37 o\|o | 29'37 |

Sostingut

*Londres 23 juliol*

Sucre (Base 88 per 100)

| | Obre | Tanca |
|---|---|---|
| Agost. | 10\|5 1\|2 | 10\|5 1\|2 |
| Oc-Dbr. | 9\|10 1\|2 | 9\|10 1\|2 |

Sostingut

OLIS D'OLIVA

*Informació de la casa J. Regàs.*

*Dia 23 de juliol*

Andalús, de 28 o|o a 29 o|o; Ampordà, de 00 o|o a 00o|o; Ribera d Ebre, de 34 o|o; a 35 o|o Urgell; de 35 o|o a 38 o|o; Aragó, de 38 o|o a 40 o|o,

Preus per duros els 100 kilos fora consums.

Arribades pels molls y estacions el dia d'ahir.

Estació del Bogatell, 0,000 kilos.

Estació de Vilanova, 00,000 kilos.

Estació del Nord, 0.000 kilos.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 llaunes de 4 litres:

Regás Extraverge, a 9'50 pessetes cada llauna.

Regàs superfi, a 8'50 id. id. id.

La Trompeta, a 7'50 id. id. id.

METALLS

*Informació de la casa Thomas Morrison and C. Plassa Palau, 16. Bilbao y Huelva*

*Londres 22 juliol*

| | | Lliu. | Schel. | Pen. |
|---|---|---|---|---|
| Coure | Standard | 59 | 5 | — |
| » | Id. | 60 | 13 | — |
| » | Best Selected | 63 | 10 | — |
| Estany | G. M. | 133 | 12 | 6 |
| » | Id. 3 mesos | 134 | 2 | 6 |
| » | Anglès | 131 | 10 | — |
| Plom | Espanyol | 12 | 12 | 6 |
| Ferro | Escocès | — | 54 | 7 |
| » | Middlesbro | — | 48 | 7 |
| » | Hematitas | — | 56 | 3 |
| Accions | Riu Tinto | 75 | 17 | 6 |
| » | Tharsis | 5 | 17 | 6 |
| Exterior | Espanyol | 90 | 5 | — |
| Plata | | — | 23 | 7\|16 |
| Cambia 3 m\|f | | — | 42 | 9\|16 |
| Régui d'antimoni | | — | 33 | — |

MERCATS DE GRANS

*Informació de la casa Giralt germans*

Arribades pel moll y estacions el dia 22 de juliol de 1909.

Nord: 38 vagons de blat, 6 de farina 1 de sègol, 1 de ordi. y 1 de civada.

Fransa: 40 vagons de blat 1 de farina, 2 d'ordi, 1 de civada y o de faves.

## Informació marítima

*Fins a la posta de sol d'ahir entraren al port els següents vaixells:*

Vapor austriac «Gerty», de Nova Orleans y escales, ab cotò y fusta.

Vapor «Adela Roca», d'Avilés, càrrega general.

Vapor correu «Miramar», de Palma, ab 70 passatgers y càrrega general.

Vapor alemany «Carl-Sever», de Rotterdam, ab carbó mineral.

Vapor alemany «Skutari», de Odessa y escales ab 3 passatgers y càrrega genaral.

Vapor «Barcelona», de Buenos Aires y escales, ab 80 passatgers y càrrega general.

Pailebot «Paquete Ciudadelano», de Ciutadella, ab càrrega general.

Vapor correu italià «Principessa Mafalda»' de Génova, ab passatge y càrrega general de trànzit.

Pailebot «Concepción», de Mahó, ab càrrega general.

Vapor «Francolí», d'Alacant, ab passatge y cárrega general.

Vapor «Tiburon», de la mar, ab peix.

*Quedaven despatxats els següents:*

Vapor correu «Miramar», pera Palma.

Vapor «Andalucia», pera Marsella.

Vapor «Cifuentes», pera Torrevieja.

Vapor correu «Principessa Mafalda», pera Buenos Aires.

Vapor «Ciérvana», pera Marsella.

*Vapors de la casa Mac-Adrenws:*

«Alvarado», sortirà'l 26 cap Hamburg.

«Gravina», arribà a Màlaga el 23.

«Juan Cunninghan», arribà a Glasgow el 23

«Pizarro», de Villagarcia a Alacant.

«Pelayo», de Barcelona a Londres.

«Solís», de Londres a Hamburg.

«Pinzón», a Santander.

«Bravo», a Liverpool.

«Velázquez», de Liverpool al Ferrol.

«Soto», a Bilbao.

«Cortés», a Hamburg.

«Lista», a Lisbona.

«Goya», a Amberes.

«Campeador», de Barcelona a Hamburg.

«Luque», de Barcelona a Londres.

«Bazan», sortí de Hamburg a Pasages.

## OBSERVACIONS ATMOSFÈRIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

| Hores de observació | Baròmetre nivell mar | Temperat.ª a l'ombra | Direcció del vent | Humitat relativa | Classe de núvols | Quantitat de núvols |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 9 m. | 763'59 | 00'0 | S O | 60 | | 0'0 |
| 3 t. | 761'98 | 28'0 | S S O | 64 | C K | 0'3 |

| En les 24 hores | Temperatura Maxima | Temperatura Minima | Velocit. del vent | Aigua evaporada | Pluja en milím. |
|---|---|---|---|---|---|
| | Sol 38'2<br>Omb. 30'3 | Omb. 19'4<br>Refl. 17'9 | 476 | 5'74 | 0'00 |

Sortida del sol: 4 h. 37 m.—Se pon: 7 h. 17 m.

Sortida lluna: 12 h. 38 m.—Se pon: 9 h. 36 m.

Lluna nova.—Quart creixent, demà.

Durant la setmana que va del 16 al 22 inclusius, la secció d'observacions sísmiques de l'Observatori Fabra, va registrar les següents:

Dia 19.—A les 14 h. 43 m. 4 s. se registra un feble moviment local constituit per una sotregada que influeix principalment sobre la composant horitzontal N. S.

Dia 20.—A les 10 h. 58 m. 24 s. s'inicià'l terratrèmol local del qual se'n va donar compte per la premsa, qual duració fou d'uns 24 s. a influir principalment sobre la composant vertical y fou acompanyat de sorolls subterranis.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 4, ter.

**AIGÜES DE ROCALLAURA**

BICARBONATADES, MAGNÈSIQUES, LÍTIQUES, VARIETAT ESTRONCIANICA

Curació garantida de la **ALBUMINURIA**

DIPÓSIT Rosselló, 202; Barcelona

POMADA DEL DOCTOR DESCHAMP

a base de Extracto fluido de capsulas suprarrenales

Tratamiento enérgico, activo y puramente científico, de infalibles resultados para la curación de las

ALMORRANAS (MORENAS)

Labor. LALEU, Orleans (Francia)

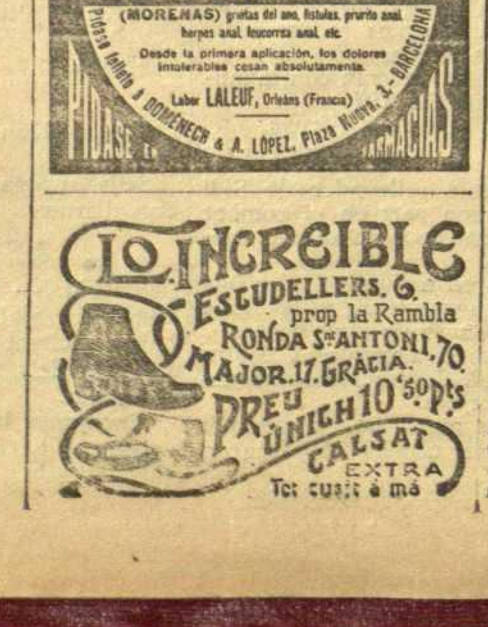

**MOBLES DE A. DIRAT**

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.

Grans magatzems ab 12 portes. Mendizábal, número 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54.

**ESQUELES MORTUORIES**

Se n'admeten en aquesta imprempta, fins a dos quarts de tres de la matinada.

**DÈBILS** Si voleu recuperar **FORCES** preneu el **HIPOFOSFITS PERE CASANOVAS**

Els metges y el públic de molts anys que ho prescriuen y demanen. Ab el seu ús tornen les *forces de voluntat y cos perdudes*, dona vigor, tonifica els nervis, aumenta el color, vos dona gana y depura la sang. Es indispensable pera aquell que a son cos li hagin castigat ja per treball ja per sofrir o excessos.

Carrer Avinyó, número 32, Barcelona (davant del Borsí)